יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 124 | Łódź, Poniedziałek, 29 maja 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, ד׳ סיון תרצ״ג | № 124

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

שווארצער נצחון אין דאנציג

38 היטלעראווצעס; 13 סאציאליסטען; 5 קאמוניסטען; 11 צענטריסטען; 4 נאציאנאליסטען; 2 פאליאקען

דאַנציג, 28 (טעלעפאָניש)

פון באַלד אינדערפריה האָט זיך אָנגעהויבען צו פיהלען די פיבערהאַפטע וואַהל-שטימונג.

איבער דער גאַנצער שטאָט האָבען זיך אַרומגעטראָגן אויטאָס מיט אַגיטאַציע-מאַטעריאַלען פון די היטלעראַווצעס.

זייערע לאָזונגען היינט זענען געווען: „צוריק צום רייך!" „יודע פערעקע!" „טאָט דעם מאַרקסיזמוס!"

דער גאַנצער שטח פון דער פרייסטאַט דאַנציג איז געווען איינגעטיילט אין 156 וואַהל-קרייזען. יעדער קרייז האָט געהאַט פון 3 ביז 6 וואַהל-ביוראָס.

אין אַלגעמיין זענען געווען סך־הכל אַנ׳ערך 500 וואַהל-ביוראָס.

10 אַ זייגער אינדערפריה האָבען זיך געעפענט די ביוראָס.

די וואַהלען האָבען זיך געענדיגט 6 אַ זייגער אין אָוונט.

די אַגיטאַציע פון די היטלעראַווצעס איז געווען אַ זעהר שטאַרקע, גבפרט אין פערגלייך מיט די אַנדערע פאַרטייען.

דאַנציג, 28 (טעלעפאָניש)

האַלב 11 אַ זייגער זענען פאַרעפנטליכט געוואָרן די רעזולטאַטן פון די וואַהלען אין 363 וואַהל-קרייזען. בסך הכל זענען אָפּגעגעבען געוואָרן 215,735 שטימען. פון דעם האָבען בע־קומען:

היטלעריסטען — 107,619; סאָציאַליסטען — 38,210; קאָמוניסטען — 14,800; צענטרום — 31,504; דייטש-נאַציאָנאַלע — 13,601; פּאָלאַקען — 6,726; יונג-דייטשען — 1,677; הויז-בעזיצער — 998.

דאָס זענען די רעזולטאַטן פון אַלע קרייזען, אָבער — נישט אָפיציעלע.

לויט די דאָזיגע אויסרעכענונגען, האָבען די היטלעראַווצעס בעקומען אַנ׳ערך 55 פּראָצענט פון אַלע שטימען.

דאַנציג, 28 (טעלעפאָניש).

לויט די ביז איצטיגע אויסרעכענונגען שטעלט זיך פאָר די פונאַנדערטיילונג פון די מאַנדאַטען אויפ׳ן פאָלגענדען אופן:

היטלעראַווצעס — 38.
סאָציאַליסטען — 13.
קאָמוניסטען — 5.
צענטרום — 11.
נאַציאָנאַליסטען — 4.
פּאָלאַקען — 2.

„זשורנאל דע נאציאן" וועגען די וואהלען

גענף, 28 (ספ. טעל.) די גענפער צייטונגען רעדען אַרום לעבהאַפט די וואַהלען אין דאַנציג.

„זשורנאַל דע נאַציאָן" שטעלט פעסט, אַז די וואַהלען קומען פאָר אונטערן טעראָר פון די היטלעראַווצעס, און אַטאַקירט שאַרף דעם קאָמיסאַר פון דער פעלקער-ליגע, ראָסטינג, פעסטשטע־לענדיג, אַז ער טאָלערירט אונאויפהערליך די פערגוואַלטיגונג פונ׳ם סטאַטוט פון דער פרייסטאַט דאַנציג.

די צייטונג שרייבט ווייטער, אַז דער איצטיגער קאַמף גייט אָן וועגען דאַנציג, מחמת דער היטלעריסטישער סענאַט וועט נישט האָרכען קיין שום אַנדערע דירעקטיוון, ווי נאָר די יע־ניגע, וואָס וועלען אָנקומען פון בערלין.

גרויסע זאמעל-אקציע אין ארץ-ישראל

פאר די דייטשע יודען

ירושלים, 28 (יט״א טעלעגראַפיש).

פרייטאג איז פייערליך געעפנט געוואָרן די גער זאַמעל-אַקציע אויף צו בעזעצן דייטשע יודען אין ארץ-ישראל. די אַקציע וועט דויערן דעם גאַנצען חודש סיון.

יודען בעזייטיגען פון הויזירער-האנדעל אין דייטשלאנד

בעשלאסען אויף א סוחרים-קאנפערענץ

אינסבּרוק, 28 (יט״א טעלעגראַפיש).

אין דרעזדען איז געשלאָסען געוואָרען דער צוזאַמענפאָהר פון רייכספערבאַנד פון די וואַנדער־הענדלער אין דייטשלאַנד. ס׳זענען געהאַלטען גע־וואָרען אַנטיסעמיטישע רעדעס. ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען צו בעזייטיגען די יודען פון הויזירער־האַנדעל.

אפגעשאפען די פעסער-וויזעס

צווישען דייטשלאנד און דאנציג

בערלין, 28 (ספ. טעל.) [illegible]

די דייטשע מאַכט האָט בעכטען אָפּגעשאַפט דעם צוואַנג צו וויזירען פעסער פאַר דייטשע בירגער, וואָס פאָהרען קיין דאַנציג און צאָפּאָט.

דערמיט איז בטל געוואָרען די לעצטע שטע־רונג אין פריילען פּאַסאַזשירען־פערקעהר צווישען דאַנציג און דייטשלאַנד, וואָס דאָס איז זיכער אַ פּועל יוצא פון די היינטיגע וואַהלען אין דאַנצי־גער סענאַט.

קויפט היינט די אפצייכנונג
לטובת די זומער-קאלאניעס פון „טאז"

זונטאג, דעם 28-טען מאי 1933 איז נאך לאנגע שווערע ליידען געשטארבען אין עלטער פון 36 יאהר מיין ליבע פרוי, אונזער טייערע און אונפערגעסליכע מוטער, שוועסטער, שוועגערין און מאַנטע

נ״ע מחלה פישער (געבוירען יאסקאוויטש)

די לויה קומט פאר היינט, מאנטאג, דעם 29-טען מאי 1933, 1 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז, שענקעוויטשא 22, וועגען וואס עם טיילען מיט אין גרוים צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

2828

נאָך קורצע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער און אונפערגעס־ליכער פאָטער, זוהן ברודער, שוואָגער און אָנקעל

נ״ע יצחק ב״ר אברהם דוב נ״י פישער

אין עלטער פון 53 יאהר.

די לויה קומט פאָר היינט, מאָנטאָג, 12 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער-הויז נאָוואָ-זאַרזשעווסקא 2, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

צו דער חתונה פון אונזער ליבע פריינדין

פרל׳ מאניא גוטערמאן

מיט ה׳ אבראם בריז

ווינשען מיר זיי אַ הערצליכען מזל-טוב. זאָל זייער לעבענס-וועג זיין בלויז בעצירט מיט בלומען.

העלא ווינער, אנקא ציטרינאווסקא

Dr. Wajnberg

ספעציאליסט פון לונגען- הארץ- און מאגען-קראנקהייטען

ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02

נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אָוו.

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אָן שטענדיגע אויגען - קראַנקע (צוזעק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונד.

פאר גאלד, בריליאנטען, בישוטעריע און לאמבארד-קוויטעס

צאָהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

אלע דארפען וויסען!

צום זומער סעזאן בעקומט איהר רעשטען

פון די בעסטע קוואַליטעטען בילציגער, טאַמאַשאָ־ווער און אַנדערע נייעסטע מאָדערנסטע מוסטערן פון הערען- און דאַמען-שטאָפען

פאַר מענער אויף אַנצוגער, אויף פּאַלטאָס

פאַר דאַמען אויף פּאַלטאָס, אויף קאָסטיומען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך!

בערענקט דעם אדרעס

נור ביי

R. SZCZĘŚLIWY

5 נאוואמייסקא 5, פראנט 2, שטאק.

1200 גייסטליכע אין אמעריקא פראטעסטירן
געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד

נ ו י - י א ר ק, 28 (יט"א טעלעגראפיש).
1200 גייסטליכע האבען ארויסגעשיקט א פראטעסט-רעזאלוציע צו די דייטשע גייסטליכע, אין וועלכער ס'ווערט פראטעסטירט געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד.

פונם פען-קלובען-צוזאמענפאהר

ד ו ב ר א ו נ י ק, 28 (ספ. טעל.).
אויפ'ן קאנגרעס פון די פען-קלובען איז נעכטען פארגעקומען א שטורמישע דיסקוסיע, בעת וועלכער פארשטעהער פון 16 פעלקער, ובתוכם די איטאליענישע דעלעגאציע — האבען געטאדעלט דעם אנטי - קולטורעלען קורס פון דער היטלער-רעגירונג בנוגע ליטעראטור-ענינים.

ד ו ב ר א ו נ י ק, 28 (ספ. טעל.).
אויף דעם קאנגרעס פון די פען-קלובען איז די פראנצויזישע דעלעגאציע ארויסגעטראטען מיט א שארפען פראטעסט געגען דעם אויטא-דא-פע אין דייטשלאנד פון די ווערק פון די דייטשע שרייבער, און געגען דעם גייסט, וואס הערשט איצט אינ'ם היטלער-לאנד.

דער דאזיגער ארויסטריט האט געבראכט צו א לעבהאפטער דעבאטע, וועלכע האט ארויסגעוויזען דעם איינקלאנג פון אלע דעלעגאציעס אין דער היגזיכט פון טאדלען דעם דייטשען בארבאריזם.

די דייטשע דעלעגאציע איז געווען איזאלירט, און ציהענדיג די קאנסעקווענצען פון דער זאכלאגע, האבען איהרע מיטגלידער גרעמיאל פערלאזט דעם זיצונגס-זאל.

אין לויף פונ'ם קאנגרעס זענען די דייטשע דעלעגאטען פערגעבען געוואר'ן העכסט-אומאנגענעהמע קשיות, ווער זיי זענען, פון וואנען זיי נעהמען זיך, צי זיי זענען שרייבער, א. ד. גל.

די דייטשע דעלעגאציע גרייט זיך צו פערלאזען דובראווניק.

1000 מארק פאר'ן רעכט צו פאהרען פון דייטשלאנד קיין עסטרייך

ב ע ר ל י ן, 28 (ספ. טעל.).
שבת איז ארויס א פעראָרדנונג פון דייטשען אויסערן-מיניסטעריום, אויפ'ן יסוד פון וועלכער עס ווערט פונ'ם 29. ד. ח. אפגעשאפט דער פרייער פאסאזשירען-פערקעהר צווישען עסטרייך און דייטשלאנד.

לעת עתה האבען דייטשע בירגער, וועלכע זענען געפאהרען קיין עסטרייך, נישט געברויכט צו האבען קיין פעסער און וויזעס.

איצט וועט מען מוזען האבען פעסער און ארויספאהר-וויזעס, וואס דאס וועט קאסטען טויזענד מארק.

ענטוואפנונגס-קאנפערענץ זאל אפגעלייגט ווערען

פ א ר י ז, 28 (ספ. טעל.)
מ'רעדט דא, אז די ענטוואפנונגס-קאנפערענץ וועט צוליב דער מעגליכקייט נישט צו דערגיין צו פאזיטיווע רעזולטאטען — אפגעלייגט ווערען נאך אידערען פערזאמלען זיך פון דער עקאנאמישער קאנפערענץ אין לאנדאן.

געגען דעם פאקט פון די 4 גרויסמאכטען

פ א ר י ז, 28 (ספ. טעל.)
דער קאנגרעס פון דער רעפובליקאנישער פעדעראציע, וועלכע רעפרעזענטירט 4 מיליאן מיט 717 ווהלער. האט אנגענומען א רעזאלוציע, וואס זאגט זיך ארויס געגען דעם פאקט פון די 4 גרויסמאכטען.

געגען דער רעוויזיע פון די גרעניצען

ב ו ק א ר ע ש ט, 28 (ספ. טעל.)
אין גאנץ רומעניען זענען פארגעקומען גרויסע פראטעסט-מאניפעסטאציעס געגען וואספערע נישט איז רעוויזיאניסטישע טענדענצען און כוונות. אין דער הויפט-שטאט האבען זיך אויף א מיטינג פערזאמעלט 40 טויזענד מאן, וועלכע האבען אויסגעהערט 18 רעדנערס, וואס האבען אונטערגעשטראכען די שלום-כוונות פונ'ם רומענישען פאלק.

ב ע ל ג ר א ד, 28 (ספ. טעל.)
אזוי ווי אין אנדערע לענדער פון דער קליינער אנטאנט, זענען אויך אין יוגאסלאוויען פארגעקומען מאניפעסטאציעס געגען דער רעוויזיע פון די גרעניצען.

עסטרייך שאפט א גרעניץ-קארפוס
אויף צו שיצען זיך פאר דייטשלאנד

ו י ע ן, 28 (ספ. טעל.).
די עסטרייכישע רעגירונג האט בדעה צו שאפען א גרעניץ-קארפוס אויף צו שיצען די עסטרייכישע גרעניץ פון דייטשלאנד.

געבילדעט וועט ווערען דער קארפוס אויף דעם אופן, ווי עס איז איהר די-לויבט לויט די פרידענס-אפמאכען.

ד. ה. אז זיינע מיטגלידער וועלען נישט בעקומען קיין שכירות.

דאס וועט, אלזא, זיין א קארפוס פון פרייוויליגע צו דער גרעניץ-וואך וועלען געהערען „די מיטגלידער פון „היימאטס-שוץ", וועלכע האבען פונקציאנירט אלס געהילפס-פאליציי.

פארשטעהער פון עבר-הירדן-דערפער
שלאגען פאר דער יודישער אגענץ שוין צוזוטרעטען צו קאלאניזאציע-ארבייטען אין עבר-הירדן

י ר ו ש ל י ם, (י.ט.א.) א צאהלרייכע דעלעגאציע פון עבר-הירדן-אראבער — פארשטעהער פון 23 דערפער, א גרעסערער שטאט און איינע אנדערע נאטאבלען פון עבר-הירדן, — האט דאנערשטאג, דעם 25-טען ה. ח. בעזוכט די עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ אין ירושלים און זי פארגעשלאגען צו קויפען אין עבר-הירדן באדען פאר יודישער קאלאניזאציע.

די עבר-הירדן-נאטאבלען האלטען זייער פארשלאג פאר א דרינגענדען און האבען אנגערעגט, אז די יודישע אגענץ זאל צוטרעטען צו די קאלאניזאציע-ארבייטען נאך אין משך פון חודש יוני ה. י. בעת אין עס-סאלט וועט פארקומען די קאנפערענץ פון די עבר-הירדן-נאציאנאליסטען, וועלכע זענען געגנער פון דער יודישער קאלאניזאציע אין עבר-הירדן. די אראבער שלוחים ווילען, אז דער אנהויב פון דער יודישער קאלאניזאציע אין עבר-הירדן זאל זיין א דעמאנסטראציע פון דער איבערוויגענדער בעפעלקערונגס-מעהרהייט פון עבר-הירדן געגען דער אקציע פון די נאציאנאליסטען.

קאפיטאן סירס ווערט ענטוזיאסטיש בעגריסט
אויף א מאסען-פערזאמלונג אין אמסטערדאם

א מ ס ט ע ר ד א ם (יט"א) די טעג האט איך אמסטערדאם געוויילט, אויף דער איינלאדונג פון האלענדישען קאמיטעט צו בעקעמפען דעם אנטיסעמיטיזם, קאפיטאן דזש. סירס פון לאנדאן, וועלכער האט זיך קונה-שם געווען מיט דער בעדייטיגונג פון אלפרעד ראזענבערגס קראנץ פון קבר פון אומבעקאנטען זעלנער אין לאנדאן.

אנקומענדיג מיט זיין פרוי קיין אמסטערדאם איז קאפיטאן סירס ענטוזיאסטיש בעגעגענט געווארען דורך א ריזיגען המון, וועלכער האט די לאנדאנער געסט בעוואָרפען מיט בלומען.

אין אמסטערדאמער „קאנצערט-האל" איז קאפ. סירס ארויסגעטרעטען אויף א מאסען-פערזאמלונג מיט א פראטעסט-רעדע געגען די רדיפות אויף יודען דורך דעם היטלער-רעזשים אין דייטשלאנד. צוזאמען מיט קאפ. סירס זענען אויף דער פראטעסט-פערזאמלונג ארויסגעטרעטען איין קאטוילישער און דריי פראטעסטאנטישע גייסטליכע.

קאפ. סירס האט גערופען צו א ריקזיכטלאזען באיקאט פון דייטשלאנד אויף אלע געביטען פון לעבען, אויסדריקענדיג די איבערצייגונג, אז א באיקאט וועט צווינגען די היטלער-רעגירונג אפצושטעלען די פערפאלגונגען פון יודען.

אנטיסעמיטישע דעמאנסטראציעס אין בראטיסלאוו

ב ר א ט י ס ל א ו, 28 (יט"א טעלעגראפיש).
נעכטען זענען פארגעקומען אנטיסעמיטישע דעמאנסטראציעס. יודען האבען געשטעלט א ווידערשטאנד. פאליציי האט זיך געהאלטען פאסיוו.

ראדיא-פראגראם
מאנטאג, דעם 29 מאי 1933

11,40 פרעסע-איבערזיכט. 11,50 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 11,57 צייט סיגנאל. 12,05 טאג-פראגראם. 12,10 מוזיק. 1,20 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 3,10 עקספארט-קאמוניקאט. 3,15 ווירטשאפטליכער קאמוניקאט. 3,30 מוזיק. 4,25 לעקציע פראנצויזיש. 4.40 רעפעראט. 5,00 קאנצערט. 6,15 מוזיק, 7,00 פערשידענעס. 7,20 קאמוניקאט פון דער האנדעלס-קאמער. 7.30 מוזיק. 7,45 ראדיא-פרעסע. 8,00 אפערע. 10,15 פאסט-קעסטעל. 10,25 ספארט, 10,30 קאנצערט. 10,55 קאמוניקאטען. 11,00 טאנץ-מוזיק.

אויסלאנד

5,25 מאסקווא — באלעט פון גלאזבאוו. 6,30 מאסקווא — אפערע „טאסקא". 8,00 בראמענסטער — קאנצערט. 8,15 בערלין — אפערע פון נליק. 8,30 בודאפעשט — קאנצערט. 9.40 דאווענטרי — קאמערעל-קאנצערט.

צו באיקאטירן דאס שווארצע דייטשלאנד
רופט די צענטראל-קאמיסיע פון די פראפ. פעראיינען

אין דעם בעכטיגען „ראבאטניק" איז אפגעדרוקט א בעשלוס פון דער צענטראל-קאמיסיע פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען, אין וועלכען עס ווערט צ. א. געזאגט:

„די ארבייטער-מאסען ווערען אויפגעפאדערט צו באיקאטירען דאס פאשיסטישע דייטשלאנד אויף יעדען געביט — סיי אויפ'ן פאליטישען, סיי אויפ'ן ווירטשאפטליכען און קולטורעלען.

„דער צ. ק. פון די פראפעסיאנעלע פעראייניגען שטעלט גלייכצייטיג פעסט, אז דער זיג פון דעם היטלעריזם אין דייטשלאנד האט פערשטארקט די פאשיסטישע עלעמענטען אין דער גאנצער וועלט און אויך אין פוילען. די אינטעליגענטיש-נאציאנאליסטישע און קליינבירגערליכע ספערען, וואס גרופירען זיך ארום דער ענדעציע, האבען שוין אנגעהויבען א פערשטארקטע אנטיסעמיטישע און נאציאנאליסטישע אגיטאציע, וואס דריקט זיך בולט אויס אין פראפאגירען די היטלער-אידעי און די אנטיסעמיטישע העצעס".

אין דעם בעשלוס ווערען די ארבייטער-מאסען געווארענט פאר דער דאזיגער אנטיסעמיטישער און נאציאנאליסטישער פראפאגאנדע, און עס ווערט פעסטגעשטעלט זייער רעאקציאנערער און שעדליכער כאראקטער.

טשעמבערלין גלויבט נישט דייטשלאנד
ער רעדט אפענע און קלארע דיבורים

ל א נ ד א ן, 28 (ספ. טעל.).
סער אוסטען טשעמבערלען האט בעת דער ענטוואפנונגס-דעבאטע אין פארלאמענט קודם כל פעסטגעשטעלט, אז די איצטיגע בעמיהונגען אין ושינגטאָן פעסטצושטעלען, וואס עס הייסט, איגענטליך, אן אנפאלער, וועט אין דער צוקונפט גילטען אלס פעראנטווארטונג פאר דעם, וואס האט בדעה צו אנפאלען.

מיר ווייסען — האט ער בקול רם דערקלערט — אהן דעפיניציעס און אריענטירען זיך אויסגעצייכענט, ווער עס איז אן אנפאלער!

גלייך דערנאך, איז טשעמבערלען אריבער צו דער פראגע פון די פערהעלטענישען אין דייטשלאנד...

טשעמבערלען האט אונטערגעשטראכען, אז אויב עס האנדעלט זיך וועגען די אינערליכע פערהעלטענישען — האט זיך דארט גארנישט געענדערט און ס'איז דארט גארנישט בעסער געווארען.

אויפ'ן געביט פון דער אויסערן-פאליטיק זאגט מען אבער פערנאטירט ווערען פערשידענע סתירה-דיגע שינוים. פון איין זייט גיט היטלערס רעדע די האפנונג, אז די פערהעלטענישען וועלען זיך פערבעסערען, און פון דער אנדערער זייט האבען מיר אפגעדרוקטערהייט שווארץ אויף ווייס די ערקלערונגען פון דעם דייטשען אויסערן-מיניסטער נויראט און די גרויזאמע רעדע פון פאפענען.

אין דעם אנזעהן פון די אלע פאקטען איז שווער צו ווויסען, וועמען מ'זאל גלויבען: היטלערן, פאפענען, צי נויראטן. די דאזיגע פאקטען צווינגען צו דער גרעסטער פארזיכטיגקייט ביים אנגעבען דייטשלאנד גלייכבערעכטיגונג, וועלכע קאן פאקטיש ערטיילט ווערען בלויז אין בעצייכענטע געביטען.

אויב דייטשלאנד — האט טשעמבערלען געזאגט — פאדערט פון אנדערע, זיי זאלען זיך פיזיש ענטוואפענען, מוז זי זיך קודם כל אליין מאראליש ענטוואפענען".

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע"
דירעקציע: ד. צעלמייסטער.

היינט, מאנטאג, דעם 29-טען מאי, 9 30 אווענט היינט!
צום לעצטען מאל! קומט זיך געזעגנען מיט'ן „גזלן"! צום לעצטען מאל!
גרויסע פאפולערע פארשטעלונג צו בילליגע פרייזען פון 50 גר. ביז 150 פארטער, 1-טע רייה
„דער גזלן"
אין 3 אקטען, 4 בילדער פון קאלמאנאוויטש, מיט
שמחה נאטאז
אין דער הויפט-ראל. —

מארגן, דינסטאג, 30/V, 9.30 אווענט גרויסע פייערליכע פרעמיערע
„אלץ פאר קינדער"
אין 3 אקטען און 1 בילד פון ר ח ל ס י מ ק א פ.

בילעטן שוין צו באקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

צאהן-ארצט
ROZIN - REICHOWA
האט זיך איבערגעצויגען
אויף 38 זגערזשער 38
(נעבענאיבער זגערזשער 15)
נעהמט אן פון 10–2 מיטאג און פון 4–7 נאכמ
צו לעטשניצע-פרייזען.

היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסע ערָאטישע זיטען-דראמע א. נ.
„גלאנץ און שאטענס פון ליבע"
אין די הויפטראָלען די רייצענדע העלדין פון „גרויסשטעטישע גאסען" „אמעריקאנער טראגעדיע"
SYLVIA SYDNEY
ווי אויך דער אונפערגעסליכער שעפער פון פילם **Dr. Jekyll i Mr. Hyde**
FRYDERYK MARCH
פערקלענערטע פרייזען פון די פלעצער.
הנחה-בילעטען גילטיג אהן בעגרענצונגען.

לאדז, 29 מײַ 1933

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז, 29 מײַ 1933

דער גרויסער ווירטשאַפט-צוזאַמענפאָהר

דער גרויסער ווירטשאַפטליכער צוזאַמענפאָהר פון סאַנאַציע-לאַגער, וואָס איז די טעג פאָרגעקומען אין וואַרשע, האָט קיין שום פאָרמעלע רעזאָלוציעס נישט אָנגענומען. ווען אָבער דער אָפּטימיסטישער גייסט, וואָס האָט געהערשט אויפ'ן צוזאַמענפאָהר וואָלט אָנגעקינדיגט געוויסע שריט פון דער רעגירונג אויפ'ן ווירטשאַפטליכן געביט, דאַן וואָלט שווער געווען צו בעהויפּטען, אַז דער צוזאַמענפאָהר האָט קיין רעזאָלוציעס נישט אָנגענומען. ווייל שוין די רעדעס און די פעסטשטעלונגען פון די בעזונדערע קאָמיסיעס האָבען ענטהאַלטען געוויסע סוגעסטיעס און שטאַרקע אָנרעגונגען און עס איז שווער זיך צו בעפרייען פון דעם איינדרוק, אַז לכל הפחות אַ טייל פון די דאָזיגע אָנרעגונגען וועלען אין אַ געוויסער צייט אַרום פערווירקליכט ווערען אין לעבען.

ה' סטאַזשינסקי, וועלכער האָט גערעדט אין נאָמען פון דער פינאַנץ-קאָמיסיע, האָט אונז בערוהיגט, אַז די קאָמיסיע, וועלכע האַלט די בידאיצטיגע וואַלוטע-פּאָליטיק פון דער רעגירונג פאַר ריכטיג, האָט איינגעפונען פאַר נויטיג וואָס ברייטער פראָפּאַגירען די איינהאַלטונג פון דער סטאַבּיליזירטער וואַלוטע און ענטקעגענצושטעלען זיך אַלע שעדליכע ערשיינונגען אויף דעם געביט. דערפון איז געדרונגען, אַז דער צוזאַמענפאָהר וואַרפט אָפּ אַלע מעגליכע ענדערונגען פון דער וואַלוטע-פּאָליטיק אין פּוילען, וועלכע זענען בעזונדערס אַקטועל און חזרען זיך אָפּט איבער אין צוזאַמענהאַנג מיט די וואַלוטע-אויפטרייסלונגען אויפ'ן אינטערנאַציאָנאַלען געביט.

פאַר אַ רעזאָלוציע דאַרף מען אויך האַלטען די שטים פון דער פינאַנץ-קאָמיסיע וועלכע האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר פערשאַרפען די פאַרשריפטען וועגען קאָנטראָלע איבער די אַקציען-געזעלשאַפטען און קודם כל עס זאָלען גאַראַנטירט ווערען מינימאַלע דיווידענדען פון ה'יח פאַר די אַקציאָנערען, וואָס דאָס דאַרף פעסטגעשטעלט ווערען איידער עס וועט ווערען בעשטימט די טאַנטיעמעס פאַר די דירעקטאָרען און פאַר די אויפזיכטס-ראַטען.

אַ רעזאָלוציע איז אויך, די אָנרעגונג אין דער ריכטונג ווייטער צו פערקלענערן אָרגאַניש דעם פּראָצענט-זאַץ. מיר האָבען דערביי דעם איינדרוק, אַז דאָס וואָרט אָרגאַניש פּאַסט זיך דאָ נישט צו. ווייל די בּיזאיצטיגע פערקלענערונגען פון פּראָצענט-זאַץ זענען דווקא געווען מעכאַנישע און נישט אָרגאַנישע און דער רוב עקאָנאָמיסטען אין פּוילען האָבען זיך טאַקע אַרויסגעזאָגט פאַר דעם, אַז דער פּראָצענט-זאַץ דאַרף פערקלענערט ווערען נישט אויף אַ מעכאַנישען אופן, וואָס ענטשפּרעכט נישט דער פינאַנציעלער לאַגע פון לאַנד. וועגען אַן אָרגאַנישער פערקלענערונג פון פּראָצענט-פוס וואָלט מען געקאָנט רעדען נאָר דעמאָלט, ווען דאָס לעבען אַליין וואָלט געבראַכט די פערקלענערונג און נישט ווען דאָס געזעץ וויל צופּאַסען די לעבענס-בעדינגונגען צום ווילען פון געזעצגעבער.

די צענטראַלע רעזאָלוציע איז זיכער געווען די איבערצייגונג פון דער קאָמיסיע פאַר די פראַגען פון האַנדעל און אינדוסטריע, וועלכע איז אויסגעדריקט געוואָרען אין די ווערטער פון הער מיעדזשינסקי, אַז עס איז מעגליך צו „ענטוויקלען אַ גרעסערע אַקטיוקייט פון ווירטשאַפטליכען לעבען איידער ביז איצט“. די דאָזיגע רעזאָלוציע איז אָבער אַ זעהר אַלגעמיינע און זאָגט גאָרנישט קאָנקרעטס. בעזונדערס איז נישט בעקאַנט, צי רעכענט די רעגירונג אָט די אָנרעגונג צו אַ שטאַרקערער ווירטשאַפטליכער אַקטיוקייט צו דערגרייכען דורך די ביזאיצטיגע מיטלען, דהיינו, דורך אַ קאָנסעקווענטע דעפלאַציע, אָדער דורך אַ לייכטער „איינשפּריצונג פון וואַלוטע“, אָדער, ווי דאָס ווערט היינט אָנגערופען, רעדעפלאַציע.

וויכטיג איז אויך די רעזאָלוציע פון צוזאַמענפאָהר, אַז די שטײַגונג צו זעלבסט-אויסקום אין פּוילען וואָלט בעדייט פערשליסען די טיר פאַר דער וועלט. פּוילען וויל האָבען איהר בעדייטענדיגען אַנטייל אין דער ווירטשאַפטליכער ענטוויקלונג פון דער וועלט. דער זעלבסט-אויסקום וואָלט געקאָנט לייכט ברענגען צו אַ פערשליסונג פון די טירען פאַר פּוילען.

פון דער גאַנצער גרויסער רעדע פון הער מיעדזשינסקי האָט מען געהערט בלויז איין זאַץ וועגען האַנדעל, דער זאַץ האָט אויסגעזעהען אַזוי: „די קאָמיסיע איז געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז מען דאַרף שאַפען גרעסערע האַנדעלס-הייזער אין לאַנד, וואָס נעהמען אויף זיך די ריזיקע, וואָס שאַפען גרויסע לאַגערען, וואָס קעמפען געגען די צו שטאַרקע פּרייזען-וואַקלונגען און קעהרען אום דעם האַנדעל די ראָלע, וועלכע קומט איהם“. אויב מיעדזשינסקי האָט די פראַזע געזאָגט בלויז פאַר דעקאָראַציע וועגען, איז דאָס אין אָרדנונג. קיין אַנדערע בעדייטונג קאָן די ערקלערונג נישט האָבען. ווייל דער פאַקט פון קאָנצענטראַציע פון גרויסען האַנדעל איז נישט אַ רעזולטאַט פון ווילען פון די סוחרים, נאָר פון ווילען פון דער רעגירונג אין, פון דער שטייער-מאַכט, וועלכע האָבען ביז איצט געטוהן אַלצדינג, כדי דעם האַנדעל אָפּצווישען פון דער אויבערפלעכע. ווען מען וואָלט דעם האַנדעל איבערגעלאָזט די מעגליכקייט פון פרייער ענטוויקלונג און מען וואָלט דעם מסחר נישט שיקאַנירט אין הלכת שטייער און אַדמיניסטראַטיווע מיטלען, דאַן וואָלט זיך דער האַנדעל געגאַנגען אויף דער זעלבער ענטוויקלונגס-ליניע, וועלכע עס וויל זעהן הער מיעדזשינסקי און די פּאַטעטישע רעזאָלוציע פון דער קאָמיסיע פאַר האַנדעל און אינדוסטריע וואָלט געווען אינגאַנצען איבעריג.

פאַרוואָס האָט מען אויפ'ן צוזאַמענפאָהר נישט אָנגענומען קיין פאָרמעלע רעזאָלוציעס? מיר דענקען, אַז דאָס איז געשעהן צוליב דעם טעם, ווייל די בּיזאיצטיגע צוזאַמענפאָהרען, וואו עס האָט גע־הערשט דער זעלבער גייסט, וואָס אויפ'ן לעצטען האָבען געהאַט אָנגענומען ענטשפּרעכענדע רעזאָלוציעס, וועלכע זענען אָבער געבליבען בלויז אויפ'ן פּאַפּיר. צו וואָס אַלזאָ זאָל מען אָננעהמען רעזאָלוציעס, אויב מען האָט נישט קיין מוט און ווילען זיי צו רעאַליזירען? ס'איז דאָך שוין בעסער צו מאַכען דעם אָנשטעל פון אָפּטימיזם און צוזוברענגען אַ פלאַש שאַמפּאַניער אויף צו געזעגענען זיך מיט דעם פערשטאַרבענעם קריזיס און צו בעגריסען די ניַיע ערע פון ווירטשאַפטליכער אַקטיוקייט, איידער איבערחזרען אַלע זאַכען, וואָס ווערען נישט איינגעפיהרט אין לעבען.

דער צוזאַמענפאָהר האָט געהאַט דעם ציל צו וועקען דעם אָפּטימיזם אין דער געזעלשאַפט און אין דער הינזיכט האָט ער זיך איינגעגעבען. די דעלעגאַטען זענען געווען געשטימט אָפּטימיסטיש. זיי האָבען דעם קריזיס קובר געווען.

ווער.

פאַר די שטיוועל פון היטלער'ן

די אלאָנטערטעניגסטע רוסישע עמיגראַציע אין דייטשלאַנד

(אַ בריף פון בערלין)

פון דער גאַנצער יודיש-רוסישער אינטעליגענץ, וואָס האָט פאַר דעם לעצטען יאָהרצעהנדלינג געהאַט פערוואַנדעלט בערלין אין אַ „עיר ואם בישראל“ - אין אַ מוטער-שטאָט פאַר יודישער קולטור און קולטור-טרעגערישקייט, זענען ביז איצט פערבליבען נאָר איינצעלנע מענשען, וועלכע האָבען נאָך פשוט נישט בעוויזען צו פערלאָזען די גרעניצען פון דייטשלאַנד.

פאַר דעם יודיש-רוסישען אינטעליגענט איז בערלין געוואָרען איצטער אַן אמת'ער קולטור-מדבר און יעטוועדער נייער טאָג זעהט אויס צו זיין פאַר איהם אַן אמת'ע אַנשיקעניש.

עס איז שוין לחלוטין נישטאָ מיט וועמען אַ וואָרט אויסצורעדען.

דער טעלעפאָן שטעהט אויפ'ן שרייב-טיש, ווי אַ „ליימענער גולם“. קיינער רעדט אין איהם נישט אַריין און קיינער רעדט פון איהם נישט אַרויס.

און טאָמער גיט ער יאָ אַמאָל אַ קלונג — דערשרעקסטו זיך, ווייל ווער, אַנ'ערך, קאָן דאָס איצטער קלינגען און וואָס, אַנ'ערך, קאָן מען שוין איצטער דערצעהלען דורכ'ן טעלעפאָן?

די איינציגע פרייד פאַר דעם יודיש-רוסישען אינטעליגענט, וואָס איז פון תמיד אָן געוויינט געוואָרען צו זיין אויסגעבונדען מיט דער גאַנצער וועלט - איז דער בריף-טרעגער.

אָט דער געטרייער בריף-טרעגער איז דער איינציגער מאַן, וואָס פערבינדט דיך מיט דער יודישער וועלט. ער ברענגט די פאָר מאָל אין טאָג יודישע צייטונגען פון אַלע וועלט-עקען און אָפּטמאָל אויך בריוועלעך פון פריינד און קאָלעגען, וואָס אינטערעסירען זיך נאָך מיט דיין גורל.

פון די יודישע צייטונגען דערוויסטו זיך, אַז דאָ ביסטו נישט אַליין, אַז פופצעהן-זעכצעהן מיליאָן יודען פון אַלע וועלט-טייכען שטעלען זיך איין פאַר דיר און שיצען דיך, ווערט דאָס האַרץ בעגאָסען מיט פריידיגע טרערען, דערזעהענדיג, ווי דאָס צווייטע און דריטע פאָלק אונזערס האַלט עקזאַמען אויף אחריות און ווערדע.

„יאָ, דאָס יודישע פאָלק האָט הייגטיגעס מאָל אויסגעהאַלטען דעם עקזאַמען אויף פאָלק און נאַציע“ - האָט מיר מיט טרערען אין די אויגען געזאָגט איינער אַנ'אָנגעזעהענער יודישער כלל-טוער נאָכדעם, ווי ער האָט געהאַט דורכגעליענט די אַמעריקאַנער צייטונגען, וואו ס'איז געווען בעשריבען געוואָרען די פּראָטעסט-אַקציע פון אַמעריקאַנישען יודענטום.

„הלוואי אָבער וואָלט אויך דער יודישער קיבוץ פון דייטשלאַנד געקאָנט אַזוי פיין אויסהאַלטען דעם עקזאַמען אויף יודישקייט, ווי דאָס וועלט-יודענטום האַלט איהם איצטער אויס“ - האָב איך געמוזט איבערשלאָגען מיין בעגייסטערטען פריינד.

און נישט נאָר די יודישע דייטשען, אָדער דייטשע יודען האָבען אין דער גרעסטער מעהרהייט זייערער אָנגעהויבען מה-יפית'דיג דרייען זיך אונטער דעם קאָנטשיק פונ'ם היטלעריזם נאָר אויך אפילו מעהרערע יודיש-רוסישע אינטעליגענטען, וועלכע זענען געווען די רעדעל-פיהרער פון דער יודיש-רוסישער קאָלאָניע אין בערלין, אויך זיי האָבען אין דער גרעסטער מעהרהייט זייערער אָנגעהויבען קנעכטיש אונטערחנפ'נען זיך דער היטלערישער רעגירונג, גייענדיג האַנד אין האַנד מיט די אויסגעשפּראָכענע שוואַרצמאַה'ניקעס און גלחים פון דער עכט-רוסישער קאָלאָניע אין בערלין.

אָט האָט איהר דאָ איינעם אַ היסטאָרישען ביישפּיל, ווי אַזוי די רוסישע און רוסיש-יודישע עמיגראַנטען פון דער שטאָט בערלין זענען צוועק לעקען די שטיוועל פון היטלער'ן.

דאָס איז די ווענדונג צו היטלער'ן מצד 28 רוסישע עמיגראַנטישע אָרגאַניזאַציעס פון דייטשלאַנד, אין וועלכע עס זענען פערטראָטען זעהר פיל יודישע אַקאַדעמיקער מיט כלומרשט „יודישע“ הערצער און נישט ווייניג משומדים יודישע.

דער היסטאָרישער דאָקומענט לייענט זיך אָט ווי:

„אייער עקסצעלענץ, הויכגעעהרטער הער רייכס-קאַנצלער!

צו אייך, דעם בערופענעם און מוטיגען פיהרער פון דעם דערוואַכטען נאַציאָנאַלען דייטשלאַנד ווענדען זיך די פעראייניגטע נאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציעס פונ'ם רוסישען עמיגראַנטום אויף דער דייטשער טעריטאָריע מיט'ן אויסדרוק פון אונזערע טיף-בעוועגטע געפיהלען.

זינט יאָהרען שרייט צום הימעל דאָס מאַרטירערישע רוסישע פאָלק, וואָס איז געוואָרען פערפיהרט און בערויבט דורך דעם באָלשעוויזם. דינט יאָהרען האָבען מיר זיך צוגעקוקט ווי דער רויטער שטראָם האָט אָנגעהויבען פערפלייצען דייטשלאַנד און מיר האָבען וועגען דער דאָזיגער געפאַהר שטענדיג געוואָרנט די עפענטליכע מיינונג. מיר קענען זעהר גוט דעם פיינד, וועלכען איהר, הער רייכסקאַנצלער, גייט פערטיליגען מיט זעלבסטלאָזער ליבשאַפט צום פאָטערלאַנד. מיר ווייסען, ווי שווער עס איז דער דאָזיגער קאַמף און מיר זעהען פאָראויס די דראָהענדיגע געפאַהרען.

זאָל אייער גוואַלדיגע אַרבייט געקרוינט ווערען מיט פולער און אמת'ער הצלחה. מיט אייער געבענשטען אָנהייב זאָל די געשיכטע פון אייראָפּע בעקומען אַ נייע ווענדונג. זאָל דייטשלאַנד, וואָס ווערט דורך אייך געפיהרט, בענייט ווערען גייסטיג, וואָס מיר ווינשען אויך אונזער אייגענעם פאָלק. זאָלען נישט אונזערע פעלקער איינגעבראָכען ווערען אונטערן דרוק פון מאַמאָניזם און באָלשעוויזם. נאָר זאָלען זיי (אונזערע פעלקער) געהיילט ווערען גייסטיג און זיך ווידעראַמאָל פערברידערן.

„די פערטרעטערשאַפטען פון די רוסישע פּליטים אין דייטשלאַנד פיהלען אויס מיט אַ בעזונדערער פרייד דעם ווונש פון די אַלע 28 רוסיש-נאַציאָנאַלע עמיגראַנטען-אָרגאַניזאַציעס און פעראייניגען אויסצודריקען אייך, הויכפאַרעהרטער הער רייכסקאַנצלער, אונזערע בעסטע געפיהלען“.

געצייכענט: ס. באָטקין און באַראָן אָסטען-סאַקען-טעטענבאָרען (אַמאָליגער צאַרישער אַמבאַסאַדאָר אין דייטשלאַנד).

עס איז נאָך כדאי צו בעמערקען, אַז דער אויבענציטירטער חניפה-דאָקומענט איז אויך אונטערגעשריבען פון דעם בערלינער פעראיין פון „רוסישע“ זשורנאַליסטען, אין וועלכע עס געפינען זיך פול „יודען“ און „דעמאָקראַטען“.

אַ דאַנק אָט די דאָזיגע יודען און דעמאָקראַטען איז געלונגען צו פערבייטען אין דער רעזאָלוציע דעם אויסדרוק „זשידאָמאַסאָנטום און באָלשעוויזם“ אויף „מאַמאָניזם און באָלשעוויזם“, ווי עס איז פריהער געשטאַנען.

„מאַמאָניזם“ מיינט דאָך דעם אינטערנאַציאָנאַלען וועלט-קאַפּיטאַל און, ווער פיהרט אָן מיט דעם אינטערנאַציאָנאַלען וועלט-קאַפּיטאַל, אויב נישט די „זשידעס“ און די „מאַסאָנען“.

קורץ און גוט, דער רוסישער עמיגראַציע פון דייטשלאַנד איז (מיט קליינע אויסנאַמען) געלונגען ענדליך צו בעווייזען דער וועלט איהר ריכטיגען פּרצוף-פּנים און אָט די דאָזיגע דעמאָראַליזאַציע אויך אפילו צווישען דער אַזוי-גערופענער „רוסישער“ אינטעליגענץ איז פאַר דעם יודישען מענשען אין בערלין נאָך שרעקליכער, ווי די דעמאָראַליזאַציע און צעטומעלטקייט פון די עכט-דייטשע יודען, וועלכע האָבען קיינמאָל נישט געהאַט פערמאָגט אין זיך אַ צו שטייפען און צו שטאַלצען נאַציאָנאַלען רוקענביין...

נ. ט.

יודען זענען שולדיג אין אלצדינג!

אין וועלט-קריג, אין אלע רעוואָלוציעס, און די מלחמות פון נאַפּאָלעאָנען, און דער שפּאַנישער אינקוויזיציע

אין זיין שטענדיגער רובריק אין „וויאַדאָמאָשטשי ליטעראַצקיע“ „קראָניקאַ טיגאָדניאָוואַ“ פערנעהמט זיך דער פּעליעטאָניסט אַנטאָני סלאָנימסקי מיט די יודען-רדיפות אין דייטשלאַנד און מיט דער בעציהונג פון דער ענדעציע צום באַרבאַרישען יודעשים פון היטלערלאַנד. ער שרייבט:

די גערלכטס-פּראָצעדור אַרבייט פּרעציז און עס איז אַ מאָראַלישע זאַך, ווען די מעגליכקייט פון אַ גערעכטיגקייט רופט אַרויס שרעק און וועקט אַזאַ אַלגעמיינע פעראינטערעסירונג ווי דאָס האָט פּאַסירט אויפ'ן פּראָצעס פון דער פרוי גאָרגאָן. דער מענש, וועלכער האָט דערהרגעט אַ מענש, איז אַ מערדער, אָבער דער, וועלכער מאָרדעט אויס טויזענטער אָדער הונדערטער טויזענטער, דער ווערט געוועהנליך אָנגערופען מאַציאָנאַלער העלד. אין דייטשלאַנד האָט מען אַרויסגעגעבען אַן אורטייל איבער אַ האַלבען מיליאָן מענשען. צי האָט מען אַרויסגערופען עקספּערטען, צי האָט מען פעריהערט עדות, צי האָט מען געפיהרט אַנ'אויספאָרשונג, ענדליך, צי האָט מען כאָטש פּראָצעדירט דעם בעשולדיגונגס-אַקט? אין וואָס בעשולדיגט מען די דייטשע יודען? פאַרוואָס מערען צום שטאַרקסטען פערפאָלגט דווקא די, וועלכע האָבען צוגעגעבען רוהם דער דייטשער קונסט און דער דייטשער וויסענשאַפט? היטלער גיים נישט אַרויס פון די ראַהמען פון ערגסטען מין דעמאַגאָגיע.

אָבער צוהילף איז איהם געקומען אונזער „מישל בּאַראַהדאַוואַ“ הער ס. פּיענקאָווסקי דערקלערט די האַנדלונג פון די היטלעראַיזעס קלאָר און איינפערצייגענד. ביטע, הערט אויס: דיזעלבע יודען, וועלכע כאַלען אַזוי אָן אויף דייטשלאַנד, האָבען מיט פופצעהן יאָהר צוריק און אויך שפּעטער אַרויסגערופען שחיטות פון מיליאָנען צווישען די אַרישע פעלקער, זיי האָבען זיך מיט פערגעניגען געבאָדען אין בלוט און אין בלאָטע פון די עקעלהאַפטיגסטע מערדערייען דאָס באָלשעוויסטישע רוסלאַנד, די רעוואָלוציע אין דייטשלאַנד, די רעוואָלוציע אין אונגאַרן, דער אָנפאַל פון די באָלשעוויקעס אויף פּוילען, די שפּאַנישע רעוואָלוציע“...

הער פּיענקאָווסקי האָט זיכער פערגעסען די נאַפּאָלעאָנישע מלחמות, און די פראַנצויזישע רעוואָלוציע? און דער רוסיש-יאַפּאַנישער קריג? און די שפּאַנישע אינקוויזיציע? ווען נישט די יודען, וואָלט דאָך נישט געווען קיין אינקוויזיציע. און דער מבול? דער ביבלישער מבול איז געווען דאָס גרעסטע פערברעכען פון יודישען גאָט איבער דער אַרישער וועלט פון חיות און פלאַנצען. עס זענען הונגעלם נישט אַרויס פון די ראַהמען פון ערגסטען מין דעמאַגאָגיע.

געגליבען בלויז פיש און אויך בלויז דערפאַר, ווייל פיש זענען אַ יודיש מאַכל.

אָט די ליבע פון די ענדעקעס צו היטלער'ן איז זעהר ריהרענדיג, אָבער וואָס וועט זיין איצט מיט דעם פּוילישען נאַציאָנאַלען ליד, מיט דער „ראָטע“? מען וואָלט געדאַרפט ענדערען דעם טעקסט: „עס וועט דער דייטש נישט שפּייען מעהר אונז אין פּנים און נישט פערדייטשען די קינדער“, דאָס איז אַנ'אַבסורד, היטלער וויל דאָס נישט, אָבער די ענדעקעס ווילען דורכאויס, אַז די פּוילישע קינדער זאָלען זיך גערמאַניזירען. אפשר זאָל מען דאָס ליד ענדערען, אָבער ווי אַזוי? מען קאָן ענדערען אויף פראַנצויזען: „עס וועט דער פראַנצויז נישט שפּייען אונז אין פּנים און נישט די קינדער פראַנצויזירען“ דאָס וואָלט געווען נישט שלעכט, אָבער אַ שיוועסטער בלייבט אַ שוועסטער. צי קאָן די ענדעקישע יוגענד גיין אויף די יודען און דערביי זינגען די „ראָטע“ און שרייען: „זאָל לעבען היטלער!“ איך פערזענליך מיין, אַז די איז פּעהיג דערצו. אי, דאָס האָט נישט קיין זין, נו, איז וואָס? ווער האָט עס געזאָגט, אַז אַלץ מוז האָבען אַ זין? אי דאָס איז נאַריש? דאָס איז אויך נישט קיין מניעה. יונגע מענשען פיהלען זיך גוט אין דער אַטמאָספער פון פּשוטות. אָט דער צייט איז שוין אַזוי, מ'גיבע הערשאַפטען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג 29 ד סיון תרצ"ג

מאי

זון-אויפגאנג 3.27
זון-אונטערגאנג 7.39

צוזאמענפאהר פון אלע קליינהענדלער-ארגאניזאציעס אין פוילען

צוגרייטונגען פון די לאדזער פעראיינען

דעם 4. און 5. יוני ה. י. קומט פאר אין ווארשא דער אלפוילישער לאנד-צוזאמענפאהר פון אלע קליינהענדלער-ארגאניזאציעס ביים אנטייל פון רעגירונגס, פארלאמענטארישע און מוניציפאלע פארשטעהער אויף וועלכען ס'וועלען צווישען אנד. רעפערירט ווערען פאלגענדע פראגען:

1) די יעצטיגע אלגעמיינע סיטואציע פון יודישען קליינהענדלער.

2) דער אלגעמיינער שטייער-פראבלעם אין בעצוג צום קליינהאנדעל.

3) די נייע אדמיניסטראטיווע געזעצגעבונג און דער קליינהענדלער: דאס געזעץ וועגען פער-איינען און געזעלשאפטען, ביטע-שריפט-ביוראס, האנדעלס-צייט.

4) וועגען דער לאגע פון די יודען אין דייטשלאנד.

5) די ענטוויקלונג פון גדיניע און די ראלע פון קליינהענדלער.

פון צענטראלען קליינהענדלער - פעראיין, פאמארסקא 15, זענען די אלע אויבענדערמאנטע פראגען ארומגעדרעהט געווארען אויף די וועכענטלי-כע שמועסען און אנגענומען א געהעריגע שטע-לונג, וועלכע וועלען איבערגעגעבען ווערען דער דעלעגאציע אויפ'ן צוזאמענפאהר. ס'ווערען דעלע-גירט די ה"ה אדוו. יוסף וויצמאן און ראסמאן כארי.

ס'איז אויך בעריהרט געווארען די פראגע וועגען אפצאהל אין דער קראנקען-קאסע, וועלכע ווענדט אן זעהר אפט אין בעטראג די נייע אונ-טערנעמונגען דעם סיסטעם פון בערעכענען דעם חודש-אפצאהל נישט אויפ'ן סמך פון ווירקליכען פערדינסט נאר אויפ'ן סמך פון דורכשניטליכען פערדינסט פון דער ארט בעשעפטיגונג, ביי דעם באר די קלענסטע ווערט גערעכענט פאר פוישע די גרופע 5, פאר גייסטליכע די גרופע 7 אפילו דאמאלס, ווען זייער פערדינסט איז פיל קלענער פון די פערדינסטען פאראויסגעזעהען פאר די דערמאנטע גרופען. רעקלאמאציעס, וועלכע ווערען אריינגעטראגען דורך די בצוולה'מע סירמעס, ווע-רען נישט בעריקזיכטיגט. אין צוזאמענהאנג מיט דעם האט זיך די לאדזער האנדעלס-קאמער געווא-נדען צו דער פערוואלטונג פון דער קראנקען-קאסע אנווייזענדיג, אז אזא האנדלונג און אינטערפרע-טאציע איז נישט ריכטיג און שטייט אין סתירות מיט'ן יורידישען און זאכליכען שטאנדפונקט און פערוופענדיג זיך אויפ'ן אורטייל פון העכסטען געריכט פון 24. 4. 1929 ג. צ. 2068, פאדערט צו בערעכענען דעם אפצאהל פון ווירקליכען פער-דינסט, אין פאל ווען די פירמעס זענען אומשטאנד דאס צו דאקומענטירען.

„די טראגעדיע פון יודישען קינד אין דייטשלאנד"

נעכטיגע גרויסע אקאדעמיע ארגאניזירט דורך די עלטערען-קאמיטעטען

די עלטערן-קאמיטעטען פון די דריי יודישע גימנאזיעס אין לאדז האבען נעכטען איינגעארדענט אין פילהארמאניע-זאל אן אקאדעמיע א. ד. ט. „די טראגעדיע פון יודישען קינד אין דייטשלאנד".

צו דער אקאדעמיע איז געקומען א זעהר גרויסער עולם עלטערען ביי וועמען דאס פראבלעם פון קינד איז אפשר דאס הייליגסטע אין דער וועלט. די אקאדעמיע עפענט ה' ד"ר טארטאקא-ווער מיט א קורצער אבער איינדרוקספולער רעדע וועגען דעם בארבאריזם, וואס הערשט אין דייטש-לאנד אויף אלע געביטען און אויך וועגען דעם, וואס די חיות האבען געוואגט אויסצושטרעקען זייערע הענד צום הייליגסטען וואס מיר פערמאגען — צום יודישען קינד.

— מיר וועלען, זאגט ד"ר טארטאקאווער, אזוי לאנג פראטעסטירען און שרייען פאר דער וועלט ביז די „מכת פון פינסטערניש" אין דייטש-לאנד וועט פאלען.

ד"ר טארטאקאווער בעגריסט דאן דעם גאסט, וואס איז ספעציעל געקומען צו דעם מיטינג, דעם אויסגעצייכענטען קענער פון דער קינדער-נשמה, דעם וואונדערבארען פעדאגאג ד"ר יאנוש קארטשאק.

דאן רעדען וועגען דער פראגע ד"ר קאר-טשאק, פרוי קארפאווסקא, פרוי מאקרסקא, פרוי ד"ר ספעקטאר, ד"ר ווילבערשטראם און צום סוף ד"ר טארטאקאווער, אלע רעדנער מאלען אין שרעק-ליכע פארבען די טראגעדיע, וואס לעבט איצט איבער דאס יודישע קינד אין דייטשלאנד. דאס קינד, וואס ווערט איצט בעליידיגט אין דער שולע אויף יעדען טריט און שריט. דאס קינד, וואס איז איצט געבליבען אין דייטשלאנד אהן א שול און די דייטשע יודען האבען זיך ערשט איצט ארומ-געזעהען, אז זיי האבען גערארפט שאפען א נעץ פון נאציאנאל-יודישע שולען. דער פועל-יוצא פון דער טראגעדיע איז דער בעוואוסטזיין, אז די קינ-דער דארפען ערצויגען ווערען אין א יודיש-נאציא-נאלען גייסט, וואס קען נאר געגעבען ווערען אין די יודיש-נאציאנאלע שולען, וועלכע מיר דארפען נישט ערשט שאפען, נאר מיר האבען שוין צום גליק.

פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

גרינדען א אינפארמאציע-ביורא פאר אינדוסטריעלע פאכלייט

אונטערן פאר־זיץ פון דעפ. ד״ר ראזענבלאט איז פארגעקומען א דיצונג פון ציוניסטישען קאמיטעט. ה׳ ליטווין רעפערירט איבער ארגאניזא-ציאנעלע ענינים און דער פינאנציעלער לאגע פון דער ארגאניזאציע. ה׳ שפירא רעפערירט וועגען לויפענדע ענינים.

עס ווערט בעשלאסען צו בעשטימען אן איינ-מאליגע סובסידיע פארן „החלוץ המרכזי" א׳, אויפן לאקאל-פאנד, און א סובסידיע פאר דער קינדער-היים „הרצליה", צוליב׳ן איבערגעהן אין א נייעם לאקאל.

אין צוזאמענהאנג מיט דער איצטיגער שקל-אקציע און די פארשטעהענדע וואהלען צום קאנ-גרעס, ווערט בעשלאסען איינצוארדנען א מיטינג מיט דער בעטייליגונג פון דעפ. יצחק גרינבוים.

עס ווערט בעשלאסען צו ווענדען זיך צום צ. ק. פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען, צו בעשטימען אין דער נאהענטסטער צייט דעם טערמין פון דער לאדזער קרייז-קאנפערענץ, וועלכע איז צוליב דער אפוועזענהייט פון דעפ. גרינבוים אפגעלייגט געווארען.

צוליב׳ן שטארקען עליה-דראנג קיין ארץ־ישראל און דער נויטווענדיגקייט פון א גרינדליכער אינפארמאציע פאר אינדוסטריעלער, פאכלייט א. א. וועגען דער מעגליכקייט פון איינארדנען זיך און אינוועסטירען קאפיטאלען אין פערשידענע אינ-דוסטריע־צווייגען — ווערט בעשלאסען צו גרינ-דען ביי דער ארגאניזאציע אן אינפארמאציע־ביורא, וואס וועט שטעהן אין נאהענטען קאנטאקט מיט דער האנדעלס־ און אינדוסטריע־אפטיילונג פון דער יודישער אגענץ אין ירושלים.

ה׳ קאהא רעפערירט וועגען דער שאפונג פון דער קוואליפיקאציע־קאמיסיע ביים א״י־אמט און ה׳ קאלאדני האט רעפערירט וועגען גאנג פונ׳ם קרן־היסוד־אקציע.

היינט — אפצייכענונג

לטובת די זומער-קאלאניעס פון „טאז"

היינט קומט פאר אין די גאסען פון אונזער שטאט אן אפצייכענונג פאר דער געז. „טאז".

די געזאמעלטע געלדער גייען לטובת די זומער-קאלאניעס. אויף די דאזיגע קאלאניעס גע-פינען זיך 200 יודישע קינדער, און אין משך פון גאנצען זומער וועלען דארט זיין 800.

עס איז גאר קיין ספק נישט, אז די דאזיגע זאמלונג וועט געפינען א הייסען אפרוף ביי דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג, פאר וועלכען דער „טאז" האט זיך פערעקאמענדירט, פאר איי-נע פון די וויכטיגסטע און נוצליכסטע אינסטיטו-ציעס.

Dr. med. H. LUBICZ

ספעצ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7, טע. 141-32.
נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אוועגד, זונטאג פון 9-11 ביימאג.

נאר א שריט אויף דעם וועג

פון דערהאלטען די האנדעלס-געהיימניש

(2) לעת עתה האט די באהן-מאכט געהאל-פען דער פינאנץ-מאכט ביים אויסמעסטען שטייערן, מחמת די פינאנץ-מאכט האט שטענדיג געהאט די מעגליכקייט צו בעקענען זיך מיט די אומזאצען פון אן אונטערנעהמונג און מיט דער הילף פון איבערקוקען אפשריפטען פון פראכטען, אדרעסירט צו דער דאזיגער אונטערנעהמונג.

מיט'ן 1-טען פון ק. ח. גייט אריין אין קראפט א נייע פעראָרדנונג, לויט וועלכער סחורות קאנען געשיקט ווערען מיט דער באה-נישט נאר אויפ'ן נאמען פונם ריכטיגען אפנעה-מער, נאר אויך אויפ'ן נאמען פון א וואסער-גישט-איז פערזאן, אדער כתם — אויפ'ן „איבער-ווייזער" פון דער באהן-קוויטונג.

דאס איז א שריט פאראויס אויפ'ן וועג צו דערהאלטען די האנדעלס סודות אין דער הינזיכט פון דער גרויס פון די אומזאצען.

נארישקייט גילט נאך אלץ

אז די „דאלארובקע-קאנטראלערען" הערען נישט אויף

(א) אין דער וואוינונג פון א געוויסער סטאניסלאווא אולאטאווסקא (באבאווא 4), בעת איהר מאן איז נישט געווען אין שטוב — איז נעכטען געקומען איינער א פערשוין, און זיך פארגעשטעלט, אלס בעאמטער פון דער מלוכה-באנק...

ער האט דערקלעהרט, אז ער האט זיך פער-שטענדיגט מיט איהר מאן, און איז געקומען נאכ-זעהען, צי איהרע 4 דאלארובקעס האבען געוואו-נען געלד, און צי מען דארף זיי אויסטוישען.

הכלל, די פרוי האט געגלויבט, און דער פערשוין איז אוועק מיטנעהמענדיג מיט זיך די 4 אבליגאציעס אין דעם ווערט פון 200 גילדען.

א שאד, וואס זי האט זיי פריהער נישט אפפאטאגראפירט כאטש...

טעאטער „סקאלא", שרודמיעסקא 15, טעל. 232-33

היינט, מאנטאג, 9 אוונט צום 43-טען מאל
לעצטע פאפולערע פארשטעלונג
פרייזען פון 60 גר. ביז 2.20
מ. ווינדער פרעזענטירט די גרויסע אמעריקאנער סטאר-קינסטלער

לוסי און מישא
גערמאן
אין די גרעסטע אמעריקאנער טעאטער-סענסאציע
מאמע און שוויגער

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטר

פאבאר פון יאהרגאנג 1912

היינט, מאנטאג, דעם 29-טען ד. ח. דאר-פען זיך שטעלען פאר דער קאמיסיע נומער 1 (על. קאשטשושקי 21) די פאבאראווצעס פון יאהר-גאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 5-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

פון Ks ביז סוף K און I L O

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אגרא-דאווא 34) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 7 פאליציי-קאמיסא-ריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף די אותיות:

R U

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 3 (פיעט-ריקאווער 165) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1911 קאט. B, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 10 און 12 פאליציי-קאמיסאריאטען

אלע אותיות

מארגען, דינסטאג, דעם 30-טען ד. ח. דארפען זיך שטעלען פאר דער קאמיסיע נומער 1 (אל. קאשטשושקי 21) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 5-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

I M N

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אגרא-דאווא 34) דארפען זיך שטעלען די פאבאראווי-צעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 7 פאליציי-קאמיסאריאט

S Sch S Sz

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 3 (פיעט-ריקאווער 165) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1911, קאט. B, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 13 פאליציי-קאמיסאריאט

אלע אותיות

קויפט היינט די
אפצייכענונג
לטובת די זומער-קאלאניעס
פון „טאז"

דאנערשטאג שטייט דער שאסעי מערדער פאר'ן שטאנד-געריכט

(2) ווי מיר האבען שוין בשעתו געמאלדען, האט מען אויפ'ן שאסעי הינטער פעטריקאוו ערמארדעט א געוויסען יאן קעמפא.

גלייך נאכ'ן מארד איז דאן ארעסטירט געווארען איינער יאן וואלדעמאן.

איצט איז שוין די אויספארשונג וועגען דעם ענין פערענדיגט, און וואלדעמאנס פראצעס וועט פארקומען דעם נאהענטסטען דאנערשטאג - ד. ה. דעם 1. יוני.

„די וואך פון מוטער און קינד"

האט זיך נעכטען פערענדיגט מיט פערשידענע אימפרעזעס, ווי: זאמלונגען, געלעגענהייטס-גע-שפרעכען, קאנצערטען א. א. וו.

די לאדזער אינדוסטריע אויפ'ן מזרח-יאריד

(א) די לאדזער האנדעלס-אינדוסטריע-קאמער און די לאדזער פאבריקאנטען-פעראיינען האבען בעקומען איינלאדונגען אויף דעם מזרח-יאריד, וואס וועט פארקומען פונ'ם 3 ביז'ן 18 יוני אין לעמבערג.

די פעראינטערעסירונג מיט'ן יאריד איז א בעדייטענדע, און מען רעכענט זיך אויף א גרויסען אנטייל אין איהם פון דער לאדזער אינדוסטריע, ובפרט דערפאר, וואס עס וועלען איינגעפיהרט ווע-רען אויף איהם גרויסע באהן-הנחות.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט בײנאכט דיזשורירען: ק. ליינווע-בער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינאר-סקא 1), וו. דאנילעצקי (פעטריקאווער 127), א. פערלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער (וואולטשאנ-סקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

צום 25. יאהריגען יובילעאום

פון דער פעדעראציע פון פוילישע יודען אין אמעריקא

געשפרעך מיט וויצע פרעזידענט פון דער פעדעראציע הערמאן ב. ראזענשטיין

אין לאדז ווײלט איצט דער גרינדער פון די לאדזער יונגמענס אין ניו יארק, דער געוו. פרעזידענט פון דער דערמאהנטער געזעלשאפט, וויצע־פרעזעס פון דער פעדעראציע און מיטגליד פון פארשידענע געזעלשאפטליכע און פילאנטראפישע אינסטיטוציעס, פארטרעטער פון דער פוילישער פעדעראציע צום יודישען קאנגרעס, וואס קומט אינגיכען פאר אין זשענעווע, — דער באקאנטער עסקן און פילאנטראפ הערמאן ב. ראזענשטיין.

מיר האבען אויסגענוצט די געלעגענהייט פון דעם באזוך פון דעם דערמאהנטען חשוב'ן גאסט און האבען געהאט א שמועס מיט ה' ראזענשטיין, וועלכער איז געווען אזוי ליבענסווירדיג און אונז געגעבען פארשידענע אינפארמאציעס וועגען דעם איצטיגען מצב פון די פוילישע יודען אין אמעריקא בכלל און וועגען דער אלגעמיינער לאגע בפרט.

קודם כל — האט ה' ראזענשטיין געזאגט זעענען צוליב די לעצטע געשעהענישען אין דייטשלאנד, צוליב די שרעקליכע יודען פערפאלגונגען און אכזריותן פון די היטלער מושלים, האט די פעדעראציע פון די פוילישע יודען אין אמעריקע, וועמענס פרעזידענט עס איז בענדושאמין ווינטער און עקזעקוטיוו דירעקטאר ז. טיגעל אנגעהויבען צו פיהרען א פערצווייגטע טעטיגקייט און אלץ געטאן אז די פראטעסט שטים פון די פוילישע יודען אין אמעריקע זאל זיין וואס שטארקער און ווירקונגס־פולער. — צו דער גרויסער צאהל מיטגלידער און אפטיילונגען פון דער פעדעראציע פון פוילישע יודען אין אמעריקע האבען זיך לעצטענס אנגעשלאסען 188 ארגאניזאציעס מיט א מיטגלידערשאפט פון 22 טויזענד מיטגלידער. סיי פון גאנצען לאנד סיי פון אמעריקע און סיי פון קאנאדע האט די פעדעראציע פערצווייגט און פערברייטערט איהר טעטיגקייט און ס'איז איבריג צו זאגען, אז די פעדעראציע וואס פייערט איצטיגען איהר 25 יאהריגען יובילעאום האט צו פערצייכענען גרויסע פערדינסטען לטובת דער ארגאניזאציע אין לאנד גופא און לטובת די יודען אין פוילען.

די פעדעראציע פון די פוילישע יודען אין אמעריקע — האט דער געעהרטער אינטערלאקוטאר ווייטער געזאגט — איז די גאנצע צייט פון איהר עקזיסטענץ געשטאנען אויף דער וואך און שטענדיג רעאגירט אויף אלע ערשיינונגען, אויף אונגערעכטיגקייטען וואס זענען בעגאנגען געווארען לגבי אונזערע ברידער אין פארשידענע לענדער. עס וואלט מיך צו וויט געפיהרט ווען איך זאל וועלען אויסרעכענען און אנווייזען אויף די פערשידענע אינטערווענציען און אנדערע הילפס־טעטיגקייטען פון דער פעדעראציע פון פוילישע יודען אין אמעריקע.

אין אמעריקע גופא האט די פעדעראציע פאר איהרע מיטגלידער דריי וויכטיגע אינסטיטוציעס, דהיינו א שפיטאל, א יתומים הויז און א מושב זקנים. די פעדעראציע האט איהרע אפטיילונגען איבער דעם גאנצען לאנד און פיהרט איבעראל א לעבהאפטע און אינטענסיווע טעטיגקייט.

צום לויב פון אונזערע לאדזער מוז ווידער אמאל בעטאנט ווערען, שפילען אונזערע לאדזער א בעדייטענדע ראלע. כמעט דאס רוב מיטגלידער פון די לאדזער „יונגמענס" בעהמען אן אקטיווען אנטייל אין דער ארבייט און אין די פערצווייגטע טעטיגקייט פון דער פעדעראציע פון פוילישע יודען אין אמעריקע.

צוזאמען מיט'ן איצטיגען פרעזעס בענדושאמין ווינטער האב איך געהאט דעם כבוד צו זיין איבער פון די גרינדער פון דער אזוי וויכטיגער און נוצליכער אינסטיטוציע, די פעדעראציע פון פוילישע יודען אין אמעריקע. עס איז געווען צו דערמאהנען צווישען אנדערען אויך דער „גוד וויל"־קאמיטעט וועלכע האט צוליב געוויסע סבות פראוויזאריש אבגעשטעלט איהר טעטיגקייט, אבער וועגען די דערנעהנטערונג און געוויסע בעציהונגען פראכטבארע טעטיגקייט וועט מען אין דער צוקונפט ערשט וויסען ווי געהעריג אפצושאצען. די גרויסע אחריות־פולע ארבייט פון „גודוויל" קאמיטעט האט שוין געשלאגען טיפע ווארצלען און אויב די טעטיגקייט איז איצט אבגעשטעלט געווארען איז דאס נאר אויף א קורצער צייט און נישט ווייט איז דער טאג ווען מען וועט ווייטער מיט פעראייניגטע און פרישע כחות פיהרען די שוין אנגעהויבענע און נוצליכע טעטיגקייט.

עס איז געגוג געווען צו זעהען וועלכען לעבהאפטען און ענערגישען אנטייל עס האט גענומען אין דער פראטעסט דעמאנסטראציע דעם 10. מאי אין ניו־יארק די פעדעראציע פון פוילישע יודען אין אמעריקע וועלכע גראנדיעזע מאסע עס האט זיך גרופירט און די פיל טויזענדער און טויזענדער מיטגלידער וואס די פעדעראציע האט רעפרעזענטירט און האט פערנומען דעם צווייטען פלאץ אין די הונדערט טויזענדער אנטייל נעהמער אין דער דעמאנסטראציע כדי זיך צו קאנען מאכען א בילד וועלכען גרויסען איינפלוס וועלכע געוואלדיגע השפעה עס האט די פעדעראציע פון פוילישע יודען אין אמעריקע און ווי שטארק און מעכטיג עס איז געווען דער פראטעסט רוף און פראטעסט שטימע פון דער פעדעראציע געגען די ווילדע מעשים פון די היטלער־באנדעס אין דייטשלאנד.

אויב דער באיקאט ווערט איצט אין אמעריקע געפיהרט מיט איהר גאנצער שארפקייט און אויסגעהאלטענקייט האט אהן שום ספק די פעדעראציע א גרויסען חלק און, אונזערע לאדזער, וועלכע ווייזען תמיד ארויס ריהרעוודיגקייט און א בעווונדערע נאהענטקייט צו אלע ענינים וואס האבען א שייכות צו הילפס טעטיגקייט הן מאראלישע הן מאטעריעלע, אין אויך דאס מאל געשטאנען אויף דער הויך פון איהר אויפגאבע.

דער איצטיגער פרעזעס פון די לאדזער יונגמענס דער בעקאנטער און בעריהמטער אדוואקאט הערמאן ב. אבערמאן א — וועלכער איז אויך א א לאדזער קינד, מאכט אלע מעגליכע אנשטרענגונגען, אז די לאדזער „יונגמענס" זאלען שטעהן אויף דער הויך פון איהר אויפגאבע און ער צייכענט זיך תמיד אויס מיט זיין איבערגעגעבענהייט און אפפערווילליגקייט.

ווידער אמאל — האט ה' ראזענשטיין געזאגט — מוז צו אונזער לויב געזאגט ווערען, אז די לאדזער „יונגמענס" ענטוויקלען א לעבהאפטע טעטיגקייט און די לאדזער יונגמענס רופט זיך אפ אויף אלע אויפרופען און פאדערונגען פון דער פעדעראציע פון פוילישע יודען אין אמעריקע.

— צו מיין גליק און צופרידענהייט — האט ה' ראזענשטיין ווייטער געזאגט — בין איך געווען דער גרינדער פון די לאדזער „יונגמענס", וואו איך בין שוין 6 מאל געווען פרעזידענט פון דער לאדזער „יונגמענס", בין איך אויך געווען אייבער פון די הויפט גרינדער פון דער פעדעראציע פון פוילישע יודען אין אמעריקע, און אויב איך זאל צוליב וועלכע עס איז סיבות נישט קאנען פערזענליך אנטייל נעהמען אין דער 25 יאהריגער קאנווענשאן, און דעם גרויסען יובילעאום יום טוב פון דער אזוי וויכטיגער און נוצליכער אינסטיטוציע, די פעדעראציע פון פוילישע יודען אין אמעריקע. בין איך האך שטענדיג מיט זיי און מיין הארציגסטע ברכה וועט אלעמען בעגלייטען, וואס וועלען העלפען און ארבייטען פאר דער ענטוויקלונג און פאר'ן פערברייטערען די טעטיגקייט פון דער אזוי צו זאגען „אמבאסאדע" פון די פוילישע יודען אין אמעריקע, וועלכע שטעהט אויף דער וואך פון די אינטערעסען פון אלגעמיינעם יודענטום בכלל און פון פוילישע יודען בפרט.

ה' ראזענשטיין, וועלכער איז געקומען איצט צו קוראציע ציוועקען און האט געזאלט פאהרען קיין בוליהים, וואוהין ער פאהרט שוין א רייהע פון יאהרען, פאהרט איצט צוליב די איצטיגע שווערע לאגע אין דייטשלאנד אלס פראטעסט געגען דעם היטלעריזם קיין קריניצע וואו ער דענקט צו פערברענגען א ביסעל צייט אין דאך געזעלשאפטליך אריינגעצויגען געווארען אין דער ארבייט.

דאנקענדיג פאר די פערשידענע אינפארמאציעס און ווינשענדיג דעם חשוב'ן גאסט א גוטע ערהאלונג האבען מיר זיך מיט דעם חשובן גאסט געזעגענט.

פ.

עליה-פערלייכטערונגען פאר האנדווערקער-קאפיטאליסטען און פאכלייט

אין רעזולטאט פון די אונטערהאנדלונגען פון דער עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ מיט דער ארץ-ישראל-רעגירונג וועגען רייזע-ערלויבנישען פאר האנדווערקער-קאפיטאליסטען מיט 250 פונט און קאפיטאליסטען (פאכלייט אינדוסטריעלער) מיט 500 פונט, איז דערהאלטען געווארען א מיטיילונג פונם הויך-קאמיסאר, אז די רעגירונג וועט פון איצט אן זיך גינסטיג בעציהען צו די ווענדונגען וועגען איינרייזע-ערלויבנישען פאר עולים פון די דאזיגע קאטעגאריעס.

ווי בעקאנט, זענען ביז אהער געגעבען געווארען זעהר ווייניג ערלויבנישען פאר אזעלכע עולים.

אויספיהרליכע אינפארמאציעס ווערען ערטיילט אין א״י-אמט, שרודמיעסקא 29.

קויפט היינט די אפצייכענונג

לטובת די זומער-קאלאניעס פון „טאז"

בלוטיג געשלעג צווישען יודישע דראזשקעס

(2) אויף קרוטקא-באלוט 18 איז נעכטען, צוליב קאנקורענץ-סיבות, ענטשטאנען א געשלעג צווישען דראזשקערס.

מען האט קיין קלעפ נישט געזשאלעוועט — און פאליציי האט צוזעקנפיהרט אין קאמיסאריאט דעם 24-יעהריגען שלמה רודשיקאווסקי (פון קרוטקא-באלוט 18), און די 2 ברידער שמואל און משה ציטרין, וועלכע פאנטאסטיש האט געמוזט קומען צו׳ויפקלעהבען די געשפאלטענע קעפ.

פערשוואונדענע געווארען אן עלטערע יודישע פרוי

פון שבת אן איז אוועק פון איהר וואוינונג, אויף ווידזעווער 79 די 60-יאהריגע פרוי חוה רויטמאן, און איז נאך ביז-איצט נישט צוריקגעקומען.

זי איז נישט ביים פולען זינען.

זי איז פון מיטעלען וואוקס, טראגט א שייטעל, א מענטעלע.

משפחה בעט אפצופיהרען אויף ווידזעווער 79 צום זוהן, פישעל רויטמאן.

דער ספארט-יום-טוב פאר דע שול-יוגענד

וואס האט כידוע געזאלט פארקומען דעם 25 ד. ח. אונטערן פאטראנאט פונ'ם לאדזער וואיעוואדע ה' האוקע-נאוואק, איז מחמת וועטער-סיבות אפגעלייגט געווארען אויף נאכ'ן 1-טען יוני.

דער רוח פון קערפער

סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן

12

סעוועריגא האט כמעט ווי נישט געפיהלט, ווי זי איז ארויס פונ'ם אויטא און איז ארויף צו זיך אין דער וואוינונג.

ערשט ווען זי איז אריין צו זיך אין צימער האט זי זיך דערשראקען, צוריקקעהרענדיג צו דער ווירקליכקייט.

קודם כל איז זי צוגעגאנגען צום גרויסען טואלעט-שפיגעל, זי איז ווי פערגליווערט געווארען פאטקעגען איהם שטעהענדיג, און איז נאהענט צוגעגאנגען צו איהם, ווי וועלענדיג אריינגעהן אין איהם גופא און פערלוירען ווערען אין איהם...

איהר האט זיך אויסגעוויזען, אז זי זעהט נישט אין איהם זיך אליין, נאר א פרעמדע איבערגעשראקענע פרוי...

זי האט געמאכט א בעוועגונג, ווי וועלענדיג זיך אפרייסען פון שפיגעל, ווי וועלען בעפרייען זיך פון איהם.

דער שפיגעל איז אבער געווען שטארקער פון איהר ווילען, און נישט אפגעבענדיג זיך קיין חשבון אין דעם, וואס אייגענטליך, עס האט ארויסגערופען אין איהר דעם דאזיגען פערלאנג — האט זי זיך אנגעשטרענגט שטודירט אין שפיגעל.

זי האט געקוקט אויף די בלאס-געווארענע באקען, אויף דעם הויכען באקעטען שטערן, איבער די פוסטע, גארנישט-זעהענדיגע אויגען, אויף דעם רויטען, זעהר גרויסען און אפגעשטארבענעם מויל, אויף וועלכען עס איז געלעגען דער חותם פון טיפען פחד.

סעוועריגא האט נישט געהאט קיין כוח אויף זיך מעהר צו קוקען — האט זי זיך א ריס געטון צו דער טיר, כדי צו ענטלויפען פון איהר עבענבילד.

א דריק טוענדיג די קלאמקע האט זי דערפיהלט, אז די טיר גיט זיך נישט אונטער: זי איז געווען פערשלאסען.

א הייסע כוואליע האט א שטראם-געטאן אין איהר פנים.

— שוין־זשע האב איך זיך געפרובט ענטלויפען, געוואלט אויסבעהאלטען זיך? — האט זי הויך אויסגערופען.

איהר שטאלץ, איהר ארענטליכקייט האבען אויס געשטורעמט אין איהר, און זי האט ארויסגעשעפטשעט:

— בעהאלטען זיך? פון וועמען?

זי איז אבער נישט אריבערגעטראטען די שוועל...

זי האט געוואוסט, אז איהר אפבילדונג אינ'ם שפיגעל לעבט נאך אלץ, זי האט געוואוסט, אז די דאזיגע אפבילדונג אויפן אויבערפלאך פונ'ם שפיגעל וועט זי רודפן אפילו דאן, ווען זי וועט שוין האבען אריבערגעגאנגען די שוועל און שוין זיין אינ'ם שכנישען צימער.

סעוועריגא האט צוגעקלאפט הינטער זיך די טיר, און זיך אראנטערגעלאזט אינ'ם פאטעל.

מיט די הענד האט זי ארומגעכאפט די ברענענדיגע שלייפען — איהרע הענדזענען געווען קאלט, ווי אייז.

אטא די קעלט האט זי עטוואס בערוהיגט און זי האט צוריקבעקומען די פעהיגקייט צו טראכטען.

דאס אלץ, וואס זי האט פיינדליך איבערגעלעבט ביז'ן איצטיגען מאמענט איז דאך געווען אנ'אונטערבעוואוסטזיניגע שטרעבונג, אין וועלכער זי האט זיך קיין רעכענשאפט נישט אפגעגעבען.

קומענדיג צו זיך, האט סעוועריגא זיך דערפיהלט א בעשמוצטע אויף אייביג...

און — דאך האט זי נישט געפיהלט קיין פער לאנג צו אראפוואשען פון זיך דאס, וואס האט זי געשעהען.

— וואס האט מיט מיר פאסירט? — האט זי ביי זיך געהאלטען אין איין פרעגען, שאקלענדיג פערצווייפעלט מיט'ן קאפ.

זי האט זיך בעמיהט צו דערמאהנען שטיקלעך פרטים, וואס עס איז מיט איהר אקארשט פארגעקומען.

די טרחא איז געווען אנ'אומזיסטע.

אלע איהרע בעמיהונגען אין דער דאזיגער ריכטונג האבען נישט געבראכט צו קיין רעזולטאט...

סעוועריגא איז אוועק אין פיער'ס קאבינעט און האט ארויסגערופען דורכ'ן טעלעפאן איהר פריינדין רענע.

— הער נאר, טייערע — האט זי געזאגט, בעמיהענדיג זיך מיט כל הכוחות צו פערדעקען דעם ציטער אין איהר שטים — איך האב, דאכט זיך, געחלשט אינ'ם אויטא. שטעל זיך פאר, אז איך קאן זיך נישט דערמאהנען, וויאזוי איך האב זיך מיט דיר געשיידט.

— איך האב גארנישט בעמערקט — האט רענע געענטפערט — אלץ איז געווען, ווי געוועהנליך.

סעוועריגא האט טיף אפגעאטעמט: הייסט עס, אז זי האט נישט פעראטען די געפיהלען איהרע.

— איצט איז דיר שוין בעסער, טייערע? — האט רענע א פרעג געטון.

— יא, יא, ס'איז שוין אלץ אדורך — האט סעוועריגא אויסגערופען — איך וועל פיער'ן גארנישט דערציילען וועגען דעם.

— וואלסט געדארפט אויף זיכמער אכטונג געבען. די הערבסט־אווענדען זענען זעהר געפעהרליך. ביזט צו לייכט אנגעטון...

סעוועריגא האט אומגעדולדיג אויסגעהערט די עצות און די אבוויזונגען פון איהר חברטארין, זי האט נישט געהאט קיין דרייסטקייט זי איבערצושלאגען די רייד. זי האט געוויס מורא געהאט, אז רענע וועט עפעס געפעהרליכעס זאגען.

אפשר וועט זי ווידער דערמאהנען דאס, וואס עס איז פארגעקומען...

— און דאן — האט זיך סעוועריגא געזאגט — וועל איך פערשטיין, וואס עס איז פארגעקומען.

אידער אבער רענע האט פערענדיגט צו געבען די עצות, האבען זיך דערהערט פיערס שריט...

סעוועריגא'ן האט ווידער ארומגעכאפט א שרעק: אויב רענע וועט אנהויבען צו רעדען וועגען העגריעטא'ן, וועט זיך פיער דערוויסען וועגען אלץ און ווידער האט זי זיך נישט געפרעגט, ווי אזוי פיער וועט זיך וועגען דעם דערוויסען.

זי האט שנעל אפגעלייגט דאס טעלעפאן־רערעל, און נישט אפגעבענדיג זיך קיין דין וחשבון אין דעם וואס זי טוט, איז זי אוועק פון אפאראט.

— ביזט נאר וואס צוריקגעקומען? — האט פיער א פרעג געטון.

— א, ניין... איך בין שוין א צעהן מינוט אין דער היים. — האט סעוועריגא געענטפערט און זיך פערהאקט.

זי האט דאך נאך נישט אויסגעטון דעם הוט און דעם מאנטעל.

— יא... יא... אנ'ערך צעהן מינוט... איך ווייס נישט... און אפשר ווייניגער... איך האב גערעדט וועגען עפעס אנקלינגען צו רענע...

זי האט געפיהלט, סעוועריגא, אז איטליך וואורט איהרס פערטיפט איהר שולד און פערראט איהר געמיט־צושטאנד.

— ווארט א ווײלע... איך וועל זיך נאר אויסטון...

זי איז שנעל ארויסגעלאפען פון צימער.

(פארטזעצונג קומט)

ספּאָרט-בעװעגונג

דער קאָנגרעס פֿון דער ספּאָרט-פּרעסע אין װאַרשאַ

און זײַן שטעלונג לגבי דעם היטלערישן באַרבאַריזם

דעם קומענדיגען זונטאָג און מאָנטאָג קומט פֿאָר אין װאַרשאַ דער אינטערנאַציאָנאַלער צוזאַמענפֿאָהר פֿון דער ספּאָרט-פּרעסע. דער דאָזיגער צוזאַמענפֿאָהר קומט פֿאָר יעדעס יאָהר אין אַן אַנדער לאַנד און אויף איהם װערט בעטראַכט אַלע פּראָבלעמען, סײַ טעכנישע און סײַ פּראָפֿעסיאָנעלע, װאָס אינטערעסירען די זשורנאַליסטען, װאָס אַרבײַטען אין דער ספּאָרט-פּרעסע און אין די ספּאָרט-אָפּטײלונגען פֿון דער טאָגליכער פּרעסע. די ספּאָרט-זשורנאַליסטען זײַנען פּיאָנערען אויפֿן געביט פֿון אַגיטאַציע, פּראָפּאַגאַנדע און אויפֿבוי פֿון דער אידעע פֿון פֿיזישער ערציהונג בײַ דער יוגענד. די ספּאָרט-זשורנאַליסטיק האָט זיך ערשט אַנטװיקעלט אין די לעצטע צײַטען און אין אויסגעװאַקסען אין אַ מעכטיגען פֿאַקטאָר צו דערהאַלטען די אידעע פֿון פֿיזישער אַנטװיקלונג אויף דער געהעריגער הויך. זי איז געװען דער פֿאַקטאָר, װעלכער האָט געפֿיהרט דערצו, אַז אין דער ספּאָרט-בעװעגונג זאָל קומען די פֿערברידערונג פֿון לענדער, פֿעלקער און נאַציעס.

ס'איז דעריבער פֿערשטענדליך, אַז די ספּאָרט-זשורנאַליסטען פֿון דער גאַנצער װעלט האָבען געגרינדעט אַן אײַנהײטליכען פֿעראײן, װאו ס'האָבען געפֿינען אָרט אַלע די, װעלכע אַרבײַטען אין דער ספּאָרט-זשורנאַליסטיק פֿאַר'ן װאוילּ פֿון דער ספּאָרט-אידעע. כינעזער, טאַטערען, נעגערס נעבען ענגלענדער, אַמעריקאַנער, דײַטשען, יודען — אַלע זײַנען געװאָרען אָרגאַניזירט אין דעם דאָזיגען אינטערנאַציאָנאַלען פֿעראײן. אַלע צוזאַמענפֿאָהרען זײַנען געפֿיהרט געװאָרען אין אַן אַטמאָספֿער פֿון פֿרײַנדשאַפֿט, אַפֿילו ברידערליכקײט. צו דעם האָט אויך יעדער צוזאַמענפֿאָהר געשטרעבט און איצט קומט דער קאָנגרעס פֿון דער ספּאָרט-בעװעגונג פֿאַר אין װאַרשאַ. מיר װילען נישט אין איצטיגען מאָמענט, אַלס יודישע מיטגלידער פֿון פֿעראײן פֿון ספּאָרט-זשורנאַליסטען און פּובליציסטען אין פּוילען, שטרעבען דערצו, אַז דער הײַ-יאָהריגער קאָנגרעס זאָל פֿאָרקומען אין דערזעלבער אַטמאָספֿער פֿון פֿרײַנדליכקײט, פֿרײַנדשאַפֿט און ברידערליכקײט, װײַל ס'האָבען זיך געפֿינען אַזעלכע, װעלכע האָבען די דאָזיגע אילוזיע שוין פֿון פֿריהער-אויס צושטערט.

אין דײַטשלאַנד, װאו די מלכות האָט בעקומען די שנאה און פֿינסטערניש, איז אין ספּאָרט-געביט פֿאָרגעקומען דאָסזעלבע, װאָס אין אַלע אַנדערע געביטען. פֿון אַלע ספּאָרט-פֿערבאַנדען האָט מען בעלײדיגענדע און דערנידריגענדע אַרויסגעװאָרפֿען די יודישע ספּאָרטלער, אַפֿילו אַזעלכע, װעלכע האָבען געהאַט די גרעסטע פֿערדיענסטען פֿאַר'ן דײַטשען ספּאָרט, אַפֿילו אַזעלכע, װעלכע האָבען רעפּרעזענטירט דײַטשלאַנד אויפֿ'ן אינטערנאַציאָנאַלען פֿאָרום.

די דײַטשע ספּאָרט-פּרעסע, די דײַטשע ספּאָרט-זשורנאַליסטען האָבען מיט קײן אײן אײנציג װאָרט נישט פֿערורטײלט די דאָזיגע האַנדלונג. נאָכמעהר: זײ, די אָפּטײלונג פֿון אינטערנאַציאָנאַלען פֿערבאַנד פֿון ספּאָרט-זשורנאַליסטען, האָבען בײַ זיך אַלײן אײַנגעפֿיהרט דעם אַריער-פּאַראַגראַף און אַרויסגעװאָרפֿען אַלע יודישע זשורנאַליסטען, װעלכע זײַנען געװען די פֿעהיגסטע צװישען זײ אַלע. און אַז די חברה-לײַט האָבען געהאַט די חוצפּה אָנצומעלדען זײַערס אַ דעלעגאַציע צום קאָנגרעס פֿון ספּאָרט-זשורנאַליסטען, װעלכע קומט פֿאַר דעם קומענדיגען זונטאָג און מאָנטאָג אין װאַרשאַ.

דער אינטערנאַציאָנאַלער פֿעראײן האָט נאָך דעם ענין נישט געקענט בעהאַנדלען אין זײַן גאַנצען פֿערנעהם. אויף דעם איז דער קאָנגרעס, אַז ער זאָל זיך אין דער דאָזיגער אַנגעװײטיגטער פֿראַגע, אין דער חרפּה, װאָס די דײַטשען האָבען אָנגעטאָן אונזער אָרגאַניזאַציע, זיך קלאָר אַרויסזאָגען. קודם-כל װעלען מיר יודישע מיטגלידער פֿון אינטערנאַציאָנאַלען פֿעראײן פֿון ספּאָרט-זשורנאַליסטען פֿון װעלכען לאַנד מיר זאָלען נישט קומען פֿון דער גאַנצער װעלט די ערשטע אויפֿהויבען אונזער שטים געגען די באַרבאַרען, הויך און שאַרף פּראָטעסטירען געגען די עולות, װאָס זײַנען בעגאַנגען געװאָרען געגען אַנדערש דענקענדע (װי די „נאַציס") און בעזונדער געגען יודען, מיר װעלען הויך פּראָטעסטירען געגען דער חרפּה, װאָס איז אָנגעטאָן געװאָרען אונזערע חברים יודישע זשורנאַליסטען אין דײַטשלאַנד. און מיר זײַנען זיכער, אַז מיר װעלען אויפ'ן קאָנגרעס נישט בלײַבען פֿעראײנזאַמט, אַז דעלעגאַציעס פֿון פֿערשידענע לענדער װעלען נישט בלויז אונטערהאַלטען אונזער פּראָטעסט, נאָר אויך אויס אײגענער איניציאַטיװ פֿערלאַנגען אויסצושליסען דעם איצטיגען דײַטשען „אַריער"-פֿעראײן פֿון דער אינטערנאַציאָנאַלער פֿעראײניגונג, כל-זמן דאָס דײַטשע דעמאָקראַטישע פֿאָלק װעט װידער נישט בעקומען איהר װאָגיג װאָרט אין זײַער לאַנד.

מיר זײַנען אויך זיכער, אַז די גאַנצע פּוילישע דעלעגאַציע, הגם נאַסטאַרײַנדליכקײט פּערפֿליכטעט (דער קאָנגרעס קומט פֿאַר אין װאַרשאַ) װעט אויך אין דער פֿראַגע זײַן מיט אונז. און פּונקט אַזוי װי די פּוילישע דעלעגאַציע אויפ'ן פּען-קלוב-קאָנגרעס אין יוגאָסלאַװיען און אויפ'ן קאָנגרעס פֿון „פֿיזש" – אינטערנאַציאָנאַלען זשורנאַליסטען-פֿעראײניגונג — האָבען בעשלאָסען צו שטעלען פֿאָרשלאָגען װעגען אויסשליסען די דײַטשע פֿעראײנען פֿון זײַער אינטערנאַציאָנאַל אַזוי גוט װעט אויך די פּוילישע דעלעגאַציע אויפ'ן דאָזיגען קאָנגרעס אַזאַ פֿאָרשלאָג שטעלען. אַזאַ פֿאָרשלאָג װעט אונטערשטיצט װערען דורך אַלע דענקענדע און קולטורעלע מיטגלידער אויפ'ן נאָהענטסטען קאָנגרעס אין װאַרשאַ.

מײסטערשאַפֿט פֿון „אַ"-קלאַס אין לאָדז

מכבי — טוריסטען 2:1 (0:1)

דער שבת'דיגער מעטש צװישען „מכבי" און „טוריסטען" איז געװען פֿאַר דער יודישער מאַנשאַפֿט דער לעצטער פֿון דער ערשטער רונדע פֿון די הײַ-יאָהריגע מײסטערשאַפֿטס-קאַמפּען פֿון דער „אַ"-קלאַס. מ'מוז מודה זײַן, אַז ביז איצט האָט „מכבי" כסדר געשפּילט אָהן הצלחה און כמעט זיכערע פּונקטען אָװעקגעגעבען די געגנער. די נײַע װען פֿון די יונגע „אַ"-קלאַס שפּילער האָבען נישט אויסגעהאַלטען און װען ס'האָט זיך בײַ אַ מעטש געדוכט, אַז די יודישע מאַנשאַפֿט װעט אַרויס אַלס זיגער — האָבען די יודישע שפּילער אָנגענומען אַ שלעכטע טאַקטיק און.... דעם מעטש פֿערשפּילט.

אויפ'ן נעכטיגען מעטש מיט די טוריסטען, איז „מכבי" אַרויסגעטרעטען מיט אַ רײַהע רעזערװ-שפּילער. אין דער ערשטער העלפֿט פֿיהרט „מכבי" 0:1. אין דער צװײטער העלפֿט אָבער געלונגט די „טוריסטען" צו ערצילען 2 טויערען און דער רעזולטאַט 1:2 פֿאַר טוריסטען בלײַבט ביז'ן סוף.

איצט נאָך דער ערשטער רונדע געפֿינט זיך „מכבי" אין סוף פֿון דער טאַבעלע, און הגם די סיטואַציע פֿון דער יודישער מאַנשאַפֿט איז אין איצטיגען מאָמענט נישט קײן פֿויגעלדיגע — דאָך דאַרפֿען די שפּילער נישט פֿערלירען די האָפֿנונג. צוזאַמענבעהאַלטען די כוחות, ערנסטער טרעניגנג — און לאָמיר האָפֿען, אַז די יודישע מאַנשאַפֿט װעט אַרויס פֿון געפֿאַהר אַראָפּצופֿאַלען אין דער נידעריגער קלאַס.

װימאַ — װידזעװ 1:1

נישט-קוקענדיג, װאָס „װימאַ" איז צוליב דער דיסקוואַליפֿיקאַציע פֿון עטליכע שפּילער שטאַרק אָפּגעשװאַכט געװאָרען, האָט זי דאָך געקענט אויסקעמפֿען אַ רעמי-רעזולטאַט מיט װידזעװ.

הכח — ס. ק. ס.

הכח האָט אין דעם דאָזיגען מעטש אַרויסגעװיזען פֿיל אַמביציע און װילען צו געװינען. דעם מעטש האָט הכח אונבעדינגט געדאַרפֿט געװינען, אָבער, אַז קײן מזל איז נישטאָ...

דאָס טויער פֿאַר „הכח" האָט אין דער ערשטער העלפֿט געשאָסען פּריסער, פֿאַר ס.ק.ס. אין דער צװײטער העלפֿט קודעלסקי.

נאָך די נעכטיגע מעטשען זײַנען אין לאָדז פֿערענדיגט געװאָרען די מײסטערשאַפֿטען אין דער ערשטער רונדע. אויפ'ן ערשטען אָרט געפֿינט זיך װ.ק.ס. דאַן טוריסטען, ס.ק.ס. אויף די לעצטע פּלעצער געפֿינען זיך ל.ט.ס. און מכבי. הכח האָט פֿערנומען אַן אָרט אין דערמיט פֿון דער טאַבעלע.

ציקליסטען-שאָסע-מײסטערשאַפֿט אויף 100-קילאָמ.

אויפ'ן שאָסײ פּאַביאַניץ-יאַדלעװ איז נעכטען פֿאָרגעקומען דער װעט-לויף אויף 100 קילאָמעטער װעגען דער מײסטערשאַפֿט פֿון לאָדזער קרײַז. ס'האָבען אָנטײלגענומען 40 ציקליסטען, געענדיגט דעם לויף האָבען 25. דער ערשטער איז אָנגעקומען קאַלאַדזשײַטשיק פֿון רעסאָרסאַ אין 3 שעה 12 מינוט 56 סעקונדען פֿאַר אַדאַמשטשיק (ל.ק.ס.).

לײַכטאַטלעטישע מײסטערשאַפֿטען אין „אַ" און „בע"-קלאַס

אויפ'ן סטאַדיאָן פֿון ל.ק.ס. זײַנען נעכטען און שבת פֿאָרגעקומען די לײַכטאַטלעטישע מײסטערשאַפֿטען פֿון לאָדזער קרײַז פֿון „אַ"- און „בע"-קלאַס. פֿאַר פֿרויען און מענער. די רעזולטאַטען אין „אַ"-קלאַס זײַנען נישט געװען קײן גלענצענדע. די „בע"-קלאַס האָט געגעבען גוטע רעזולטאַטען:

אין „אַ"-קלאַס האָט זיך אויסגעצײכענט קו-פּימאַ, קמיעלאַ (אַסטראַװיעץ), לעשקעװיטש (אַסטראַװיעץ). אין „בע"-קלאַס פֿאַר מענער װרובלעװסקי (ל.ק.ס.), װעלכער איז אין אַן אויסגעצײכענטער פֿאָרם און ליבדנער פֿון סאָקאָל.

אין די פֿרויען-פֿערמעסטונגען האָבען זיך אויסגעצײכענט װײַסובבאַ, יאַנאַװסקאַ, גלאַזשעװסקאַ און סמענטקובבאַ פֿון „בע"-קלאַס יאַנאַװסקאַ 2. יאַװאָרסקאַ, סלאַנטשעװסקאַ, קושינסקאַ. אין דער אַלגעמײנע פּונקטאַציע פֿיהרט ל.ק.ס., קרושענדער, י.ק.פּ. און זיעדנאַטשאַגע.

די ליגע-מאַנשאַפֿט פֿון לעגיאַ שטרײַקט...

ליגע-מעטשען

ל. ק. ס. — לעגיאַ 0:3

װ אַ ר ש אַ, (טעלעפֿאָניש). הײַנט איז דאָ פֿאָרגעקומען דער ליגע-מעטש צװישען „ל.ק.ס." און „לעגיאַ".

אויף צו-אַנדערע אָרט שרײַבען מיר װעגען דעם, אַז 4 ליגע שפּילער פֿון „לעגיאַ" זײַנען האַרב בעשטראָפֿט געװאָרען. צוליב טאַקע דער שטעלונג פֿון די „לעגיאַ"-לײַטונג האָבען די איבריגע שפּילער פֿערשטרײַקט און האָבען זיך צום מעטש מיט „ל.ק.ס." נישט געשטעלט. געשפּילט געגען „ל.ק.ס." האָט די רעזערװ-מאַנשאַפֿט, װעלכע איז בעזיגט געװאָרען דורך דער לאָדזער מאַנשאַפֿט אין קלײנעם פֿערהעלטניש 0:3. בעת'ן מעטש האָט זיך פֿערשפּרײט אַ קלאַנג, אַז אויך די רעשט ליגע-שפּילער זאָלען דיסקוואַליפֿיצירט װערען.

לעמבערג

טשאַרני — װאַרשאַװיאַנקאַ 0:1 (0:1)

קראָקע

גאַרבאַרניאַ — װיסלאַ 0:2

דער דערבי מעטש צװישען װיסלאַ און גאַרבאַרניאַ האָט זיך פֿערענדיגט מיט'ן נצחון פֿון לעצטען מיט 0:2.

פּאָדגוזשע — װאַרטאַ 0:2

קראַקאָװיאַ — רוך 4:1

„שטערן" צוזאַמענפֿליה אין װאַרשאַ

טויזענדער אַרבײַטער-ספּאָרטלער בעטײלינען זיך אין צוזאַמענפֿליה

(אַ) די צענטראַלע פֿערװאַלטונג פֿון די „שטערן" קלובען אין פּוילען, אָרגאַניזירט אין װאַרשע אַ צוזאַמענפֿליה פֿון אַלע אַנגעשלאָסענע אַרבײַטער ספּאָרט-אָרגאַניזאַציעס. דער צוזאַמענפֿליה װערט געעפֿענט דעם 31. ד. ח. און װעט דויערען 4 טעג. עס װערט ערװאַרט, אַז אינ'ם צוזאַמענפֿליה װעלען זיך בעטײליגען אַרום 150 אַרבײַטער ספּאָרט-פֿעראײנען פֿון איבער 100 שטעט און שטעטלעך. דער פּראָגראַם איז אַ פֿערשידענאַרטיגער און זעהר אַ רײַכער. ער זעהט פֿאָר אין דער ערשטער רײַהע גימנאַסטישע אויפֿטריטען פֿון טויזענדער ספּאָרטלער, פֿערמעסטונגען אין אַלע ספּאָרט-צװײַגען, אויפֿמאַרש איבער די װאַרשאַװער גאַסען.

דער צוזאַמענפֿליה דאַרף בעװײַזען, װי אַזוי די אַרבײַטער ספּאָרטלער פֿיהרען די פֿיזישער ערציהונג פֿון די מאַסען.

די לײַטונג האָט זיך פֿערזיכערט װאויגונגען פֿאַר די טויזענדער ספּאָרטלער. אין אַלע שטעט װערען געמאַכט פֿיבערהאַפֿטע בעמיהונגען אַרויסצושיקען װאָס גרעסערע גרופּען. פֿון לאָדז װעלען צום צוזאַמענפֿליה פֿאָהרען איבער 500 פּערזאָן. די צענטראַלע פֿערװאַלטונג האָט בעקומען ספּעציעלע באַהן-הנחות פֿאַר די אָנטײלנעהמער.

װי מיר האָבען שוין פֿריהער בעמערקט, װעט דער צוזאַמענפֿליה געעפֿענט װערען מיטװאָך פֿריה.

דאָנערשטאָג דעם 1. יוני װעט פֿאָרקומען דער אויפֿמאַרש איבער די װאַרשאַװער גאַסען מיט פֿעהנער און אָרקעסטערס. דעם זעלבען טאָג אין אָװענד װעט פֿון ספּאָרט-פּלאַץ אָרגאַניזירט װערען אַ פֿאַקעל-צוג איבער די װאַרשאַװער גאַסען צום טעאַטער „נאָװאָשטשי", װאו ס'װעט פֿאָרקומען די פֿײַערליכע אקאַדעמיע.

דער דיכטער ל. מלאך האָט ספּעציעל צום צוזאַמענפֿליה אָנגעשריבען אַ הימן, און דער לאָדזער מוזיקער דוד בײַגעלמאַן האָט ספּעציעל פֿערפֿאַסט די מוזיק.

דער גאַנצער פֿערלויף פֿון צוזאַמענפֿליה װעט געפֿילמט װערען.

לויט די פֿאָרבערײַטונגען, װאָס װערען געמאַכט, זאָל דער צוזאַמענפֿליה פֿון די „שטערן"-קלובען זײַן אײנער פֿון די גרעסטע יודישע ספּאָרט-צוזאַמענפֿליהען, װאָס איז ביז איצט פֿאָרגעקומען.

* * *

די צוגרײַטונגען צום צוזאַמענפֿליה אין לאָדז

די לאָדזער לײַטונג פֿון אַרב. ספּאָרט-קלוב „שטערן" מאַכען פֿיבערהאַפֿטע צוגרײַטונגען צום צוזאַמענפֿליה. די לאָדזער ספּאָרטלער װילען פֿאַר יעדען פּרײַז איבערשטײַגען די װאַרשאַװער חברים. צוזאַמען מיט די לאָדזער „שטערנאַװצעס" פֿאָהרט קײן װאַרשאַ אַ גרעסערער גרופּע פֿון שול-קינדער פֿון די באַראַכאָװ-שולען, װעלכע װעלען אַרויסטרעטען אויף דער אַקאַדעמיע פֿון צוזאַמענפֿליה.

פֿון לאָדז פֿאָהרט אויך דער „שטערן"-אָרקעסטער. הײַנט װערען אָנגענומען די לעצטע אײַנשרײַבונגען אין לאָקאַל פֿון „שטערן", אַל. קאָשטשושקי 21.

שאַרף בעשטראָפֿט די „לעגיאַ"-מיטגלידער: נאָװאַק, שאַללער, צעבולאַק און זשעמיאַ!

צװישען ספּאָרטלער דאַרף הערשען האַרמאָניע, חבר'שאַפֿט. שלעכט איז, אַז ס'קומט צו געשלעגען.

די בעקאַנטע ספּאָרטלער פֿון דער װאַרשאַװער „לעגיאַ": נאָװאַק, שאַלער און צעבולאַק זײַנען בעפֿאַלען זײַער „חבר" זשעמיאַן און איהם צעשלאָגען. מיט דעם ענין האָט זיך פֿערנומען די לײַטונג פֿון „לעגיאַ" און די אַלע דערמאָנטע בעשטראָפֿט מיט אָפּשטעלען אין דער טעטיגקײט אויף 2 יאָהר.

א האַרבע שטראָף – אָבער א פֿערדינטע.

„מכבי" עפֿענט אַנ'אײגענעם שװים-באַסײן

דעם 4. יוני װעט דער היגער „מכבי" עפֿענען אַנ'אײגענעם שװים-באַסײן. דער באַסײן געפֿינט זיך אין גיט „מלינעק". דער באַסײן איז אויסגעבויט לויט די מאָדעלען פֿון די שענסטע אײראָפּעאישע באַסײנען. דער באַסײן האָט 150 מעטער די לענג, 55 די ברײט און א ספּעציעלען טערען 52 X 18 צו שװים-פֿערמעסטונגען. דער נײַער באַסײן פֿון „מכבי" געפֿינט זיך אין א הערליכע געגענד און איז אַרומגערינגעלט מיט פֿעלדער און װעלדער. בײַם באַסײן װעט זײַן א ספּעציעלע פּלאַזשע צו װעלכע ס'איז ספּעציעל אַהערגעבראַכט געװאָרען ים-זאַמד פֿון העל.

„מכבי" אָרגאַניזירט א ספּעציעלע שװים-קורס. אײַנשרײַבונגען אין סעקרעטאַריאַט פֿון „מכבי".

פֿון לאָדזער „מכבי"

ספּעציעלער פֿוסבאַל-טרעניגנג פֿאַר יוגענדליכע

בײַ דער פֿוסבאַל-סעקציע פֿון מכבי איז אָרגאַניזירט געװאָרען אַ ספּעציעלער פֿוסבאַל-קורס פֿאַר יוגענדליכע. די לײַטונג ליגט אין די הענט פֿון אַ ספּעציעל אַנגאַזשירטען טרענירער.

שאַכיסטען פֿון מכבי בעזיגען אימקאַ

די שאַכיסטען פֿון מכבי האָבען פֿערגאַנגענעם דינסטאָג בעזיגט די שאַכיסטען פֿון אימקאַ מיט $10^1/_2 : 3^1/_2$.

די טעניס-סעקציע בײַ מכבי

נעהמט אָן אײַנשרײַבונגען צום טורניר װעגען טיטול פֿון בעסטען יודישען טעניס-שפּילער אין לאָדז.

מכבי-ציקליסטען קײן לעמבערג

די מכבי-ציקליסטען קאַלסקי, מיראַבעל און פּילטשעװיטש פֿאָהרען אַרויס קײן לעמבערג און װעלען זיך בעטײליגען אין יוביליי פֿון דעם לעמבערגער חשמונאי.

לײַכט-אַטלעטיק אין װאַרשאַ

װ אַ ר ש אַ. נעכטען זײַנען אין װאַרשאַ פֿאָרגעקומען לײַכט-אַטלעטישע פֿערמעסטונגען, אין װעלכע ס'האָבען זיך בעטײליגט די בעסטע פּוילישע לײַכט-אַטלעטען, װי אויך געסט פֿון אויסלאַנד.

דעם 800 מעטער-לויף האָט געװאונען ד"ר דראַזדאַ (טשעכ ען), דאָס צװײטע אָרט קושניציקי (פּוילען).

אין 5000 מעטער-לויף האָט געזיגט קוסאָ-טשינסקי (צײַט 15.17 מינוט) 2) פּוכאַלסקי (לעגיאַ).

די װעלט-מײסטערין װאַלאַשעװיטש האָט זיך פֿערמאָסטען צו שלאָגען דעם פּוילישען רעקאָרד אויפ'ן שטח פֿון 50 מעטער. צוליב'ן שלעכטען צושטאַנד פֿון דער לויף-באַהן האָט זיך די פּראָבע

(װײַטער זעה 8. זײַט).

א געשפרעך מיט צושלאגענע דייטשע יודען וואס ליגען אין שפיטאל איז פראג

(א בריף פון פראג)

פון **יעקב לעשטשינסקי.**

די היטלעריסטען קומט אן נישט אזוי לייכט צו בעהערשען גאנץ דייטשלאנד, ווי זיי וואלטען דאס געוואלט זעהען, זיי האבען זיך פערנומען אויסצואראטען די דייטשע יודען. זיי האבען צוועלף יאהר נאכאנאנד געפרעדיגט דעם ווילדסטען האס צו די יודען, אבער איצט, ווען זיי האבען די מאכט אין דייטשע הענט, ווען זיי האבען זיך אליין גענומען פערפאלגען די יודישע בעפעלקערונג, האבען יודען אין קליינע טרייסט, אז נישט די גאנצע דייטשע בעפעלקערונג איז מיט זיי.

מיר פערזענליך זענען בעקאנט פאלען, ווען קריסטליכע שכנים האבען געשיקט בלומען צו יודען אין דעם טאג פון באיקאט, שבת, דעם ערשטען אפריל, און שפעטער. א קריסטליכע רייכע פרוי האט אריינגעשיקט צו א בערלינער רב א גרעסערע סומע געלד אויף צדקה, מיט דעם אויסצודריקען איהר טיפסטע פעראכטונג צום המן היטלער'ן. עס זענען פערהאן גענוג אין דייטשען פאלק, וואס סימפאטיזירען מיט די יודען.

זעהר כאראקטעריסטיש איז דער פאקט מיט דעם סאציאל-דעמאקראט קוהנט אין דער שטאט כעמניץ. קוהנט איז אין כעמניץ זעהר פאפולער און בעליבט, און נישט נאר ביי די ארבייטער. קוהנט איז געווען בשעת דער מלחמה אין פלאט און איז געווען פון די ערשטע, וואס האבען אויפגעהויבען אין יאהר 1918 דעם אויפשטאנד פון די מאטראזען. בעהמען איצטער די היטלער-מערדער פאר איהם נקמה.

ביי די וואהלען פון 5-טען מערץ, האט קוהנט צוגעבראכט ביידע פיס. נישט געקוקט דערויף, האט מען איהם ארעסטירט און אריינגעווארפען אין טורמע. נאכדעם האט מען איהם געשלאגען, געפייניגט, געמאטערט מיט הונגער, און איצט פיהרט מען איהם כמעט יעדען טאג איבער דער שטאט אין א הינט-וואגען, צוזאמען מיט נאך צוויי סאציאל-דעמאקראטען, און די היטלער-באנדיטען געהען נאכ'ן וואגען און שרייען: „א מגפה אויף די יודען! א קרענק אין די מארקסיסטען!“ און נאכדעם שטעלט מען זיי אוועק שעה'ן לאנג אלע דריי וואשען ווענט, אויף וועלכע עס זענען געווען אמאל סאציאליסטישע אדער קאמוניסטישע פלאקאטען.

טאמער פערעפענטליכט מען אזעלכע אדער ענליכע פאקטען פון היטלער'ס גהינום, שרייען די טויזענטער געקויפטע אדער טעראריזירטע משרתים און קנעכט, אז עס איז נישט אמת. אבער אט איז א פאקט, וועלכער איז אויפגענומען געווארען אין א פראטאקאל און איז אונטערגעשריבען פון איינעם פון די אנגעזעהענסטע דאקטוירים אין פראג.

אין דעם פראגער שפיטאל ליגט א בערלינער יודישער דאקטאר, און אט וואס ער דערצעהלט: ער איז ארעסטירט געווארען אין זיין וואוינונג, ווען ביי איהם זענען געווען פאציענטען. מען האט איהם געבראכט אין א היטלער קאזארמע. דארטען האט מען איהם א גאנצע נאכט געשלאגען און געפייניגט. עטליכע שיכורע אוניפארמירטע היטלער באנדיטען פלעגען איהם יעדען מאל שטעלען איינע און די זעלבע פראגע: „וויפיל קריסטליכע פרויען און מיידלעך האסטו געשענדעט, דו חזיר-יוד?“ און ווען ער פלעגט לייקענען, פלעגט מען איהם אנהויבען שמייסען מיט בייטשען. פינף טעג איז ער געבליבען אין דער דאזיגער קאזארמע, וואו מען האט נאך צעהנדליגע ארעסטירטע און פערשלעפטע געפייניגט. נאכדעם האט מען איהם אפגעלאזט און אנגעזאגט, אז אויב ער וועט דערצעהלען וועגען דער קאזארמע, וועט מען זיך ערשט אן איהם נוקם זיין.

ער איז אריבער דעם גרעניץ, און איצט ליגט ער געפעהרליך קראנק אין פראגער שפיטאל. דער פראגער דאקטאר, וועלכער היילט איהם, האט פעסטגעשטעלט, אז „אויף זיין גאנצען לייב זענען פערהאן סימנים פון שמיץ מיט בייטשען. אויף דער פלייצע זענען פערהאן סימנים פון קלעפ, וועלכע בעווייזען, אז מען האט איהם געשלאגען מיט אנ'אייזען. דאס גאנצע לייב איז בעדעקט מיט וואונדען. פון די וואונדען אויפ'ן בויך איז צו שליסען, אז מען האט איהם געטראטען מיט די פיס אויפ'ן בויך. קארבען און סימנים פון שמיץ זענען פערהאן הונדערטער, וואס דאס בעווייזט אז מען האט איהם אפס געשלאגען. דער חולה האט איצטער 39 גראד היץ. זיין גייסטיגע דערשלאגענקייט איז שרעקליך און דאס מאכט נאך קרעטשער זיין לאגע.“

אונטערגעשריבען אונטער'ן פראטאקאל איז א בעקאנטער פראגער דאקטאר, יוסף קאצעל.

איך האב מיט מיינע אייגענע אויגען געזעהען אין דער פראגער יודישער געמיינדע א יודען, וועלכען די היטלער באנדיטען האבען ארעסטירט אין בערלין אויפ'ן גאס. אין קאזארמע האבען זיי איהם אויסגעריסען מעהר ווי א העלפט פון דער בארד. מען האט איהם פון קאזארמע אפגעשיקט אין טורמע, דארטען האט ער זיך אפגעוואלגערט צוויי וואכען און איז ארויסגעשיקט געווארען קיין טשעכאסלאוואקיע, ווייל ער שטאמט פון קארפאט-רוס (א טשעכאסלאוואקישע פראווינץ).

אזעלכע פאלען קען מען ברענגען אין די הונדערטער. מיר האלטען דאס אבער שוין פאר איבריג ווייל פאר'ן יודישען לעזער זענען שוין גענוג בעווייזען געבראכט געווארען, אז די היטלער באנדיטען זענען אמת'ע פאגראמשטשיקעס און אמתע מערדער.

פערהאן א סך צווייפלער, און אט פאר די דארף מען נאך ברענגען בעווייזען. די דאזיגע צווייפלער וואלטען גאר געדארפט בעזוכען דעם אויבען דערמאנטען יודישען דאקטאר, מיט די הונדערטער וואונדען אויפ'ן לייב און מיט 39 גראד היץ. זיי וואלטען געדארפט זעהען די סימנים פון די שטערקער אויסגעריסענע בארד ביים יודען. זיי וואלטען געדארפט זעהען די פיר יודען, וואס היטלער-באנדיטען האבען אין לייפציג געכאפט אויפ'ן גאס, געשלאגען מיט אייזענס און מיט בייטשען, געבראכט צו דעם טשעכישען גרעניץ און זיי אריבערגעטריבען אהין, און היינט ליגען נאך דריי פון זיי אין א טשעכישען שפיטאל, געפעהרליך קראנק. און איינער איז שוין געשטארבען. ווען זיי וואלטען דאס געזעהען, וואלטען זיי געמוזט אנהויבען גלויבען, אז די אלע גרויל-ידיעות, וועגען וועלכע מען רעדט, זענען טאקע נישט קיין אויסגעטראכטע „גרויל-מעשיות“ ווי די היטלער-אגענטען, אדער די היטלער-קנעכט שרייען, נאר אמת'ע שוידערליכע פאקטען פון די היטלעריסטישע רציחות געגען יודען.

די רעטונג פון דייטשען יודענטום פאדערט אומגעהויערע קרבנות

ד' אביגדור גאלדשמיד אפעלירט צו די אמעריקאנער יודען

נ י ו - י א ר ק. (יט"א) דער פרעזידענט פון ראט פון דער יודישער אגענץ און געו. פרעזידענט פון ענגלישען ועד-הקהלות ד' אביגדור גאלדשמיד האט דא אויף א פערזאמלונג פון דער אמעריקאנער א"י-קאמפאניע געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט געשילדערט די לאגע פון די יודען אין דייטשלאנד און גערופען צו ברענגען די אומגעהויערע קרבנות, וועלכע זענען נויטיג צוליב דער מאס פון דער דייטש-יודישער קאטאסטראפע.

א מחנה פליטים שטראמט פון דייטשלאנד, האט ר' אביגדור גאלדשמיד ערקלערט, און קיינער קען נישט פאראויסזעהען, ווי ווייט עס וועט נאך שטייגען די כוואליע פון די, וואס לויפען פון דייטשלאנד. אבער אויב מען זאל נעמען אין אכט בלויז די צאהל יודען, וואס האבען שוין פערלאזען דייטשלאנד, איז נויטווענדיג געבען דער יודישער אגענץ די אומגעהויערע מיטלען, וואס זענען נויטיג איינצואָרדנען אין א"י די פליטים, וואס וועלען אהין וועלען און קענען פאהרען. איך ווייס, אז אמעריקא לעבט איצט דורך שווערע צייטען.

מיר שטעהען אבער אין דייטשלאנד געגענאיבער א טראגעדיע, וואס איז אפשר נישט די איינציגע אין איהר ארט, כדי אבער צו געפינען איהר גלייכען, מוז מען צוריקזוכען הונדערטער יאהרען אין דער געשיכטע, ביז אין די צייטען פון מיטעלאלטער, ביז דעם גרוש-שפאניען. פון יענעם גרוש איז, איבריגענס, געווען געטראפען א קלענערע צאהל יודען, ווי דורך די היינטיגע געשעהענישען אין דייטשלאנד און דעמאלס איז די וועלט אויך געווען ווייניגער אינפארמירט וועגען די געשעהענישען ווי היינט.

עס איז מיין מיינונג, אז מיר דארפען ברענגען א קרבן נישט בלויז פון אונזערע הכנסות, נאר אויך פון אונזער פערמעגענס, כדי צו קענען ערפילען די פליכטען, וואס די היסטארישע שעה לעגט אויף אונז ארויף. מיר טארען נישט דערלאזען, אז אונזערע ברידער זאלען אונטערגעהן צוליב געשעהענישען, אין וועלכע זיי זענען לחלוטין נישט שולדיג.

מעהר ווי ווען עס איז פריהער מוז היינט יעדער יוד אויפנעמען דעם א"י-געדאנק. דאס מוזען טון אויך די יעניגע, וואס האבען ביז-איצט צוליב וועלכען עס איז טעם זיך בעציגען אהן סימפאטיע צום א"י ווערק. א"י איז היינט דאס איינציגע לאנד, וואו די געפלאגטע דייטשע יודען קענען געפינען א מענשליכען קיום. מיר ווייסען, אז א טייל פון די פליטים — בעזונדערס דער יונגערער דור צווישען זיי — שטרעבט אין פערצווייפלונג קיין א"י. עס איז דעריבער א חוב צו געבען דער יודישער אגענץ בעזונדערס גרויסע מיטלען פאר איהר קאלאניזאציאנס-ארבייט לטובת די דייטשע יודען — האט ה' אביגדור גאלדשמיד פערענדיגט זיין רעדע.

25000 יוד. פליטים פון דייטשלאנד געפינען זיך אין פראנקרייך

ל א נ ד א ן. (י.ט.א.) „מארנינג פאסט“ טיילט מיט פון פאריז, אז די צאהל יודישע פליטים פון דייטשלאנד אין פראנקרייך בעטרעפט, לויט אפיציעלע דאטען, אנ'ערך 25 טויזענד. די פראנצויזישע רעגירונג זאל האבען בעשלאסען צו רופען א קאנפערענץ פון די פערשידענע ארגאניזאציעס, וואס זענען טעטיג אויפ'ן געביט פון טראגען הילף די פליטים, כדי צו צענטראליזירען און קאארדינירען די הילפס-טעטיגקייט.

פעלקערבונד-סעקרעטאריאט ווערט פערשאטען

מיט פראטעסטען געגען די יודען-רדיפות אין דייטשלאנד

ג ע נ ף. (י.ט.א.) דער גענעראל-סעקרעטאריאט פון פעלקערבונד ווערט כסדר ממש פערשאטען דורך צעהנדליגער פראטעסט-ערקלערונגען געגען די יודען-רדיפות אין דייטשלאנד, וואס ווערען צוגעשיקט פון פערשידענע לענדער דורך צאהלרייכע יודישע און נישט-יודישע ארגאניזאציעס, געזעלשאפטען און פריוואט-פערזאנען. צוו. אנד. זענען איינגעפלאסען 43 פראטעסט-בריף פון פערשידענע פערזאנען-גרופען און יודישע געזעלשאפטען אין טשעכיש-מעהרען.

אלעבען אין שטורם

זכרונות פון בערימטען יודיש-רוסישען רעוואלוציאנער

וולאדימיר יאכעלסאן (15

„בארבאר“ איז פריהער געווען בערימט אין פעטערבורגער היפאדראם, וואו ער פלעגט געווינען די ערשטע פרייזען אויף געיעגען. דאס איז געווען א שעהנער, וואוקסיגער גרויער פערד, און מען האט גלייך געקאנט דערקענען, אז ער שטאמט פון א גוטער פארטע, אבער אין יענער צייט איז ער שוין געווען אין די עלטערע יאהרען, און עס איז געלונגען איהם אפצוקויפען פאר א פערהעלטניסמעסיג קליינער סומע. געקויפט האט איהם פאר דער רעוואלוציאנערער ארגאניזאציע ד"ר וועימאר, און די ערשטע צייט האט ער דעם פערד געהאלטען אין שטאל ביים אייגענעם הויז אויף נעווסקי פראספעקט.

ווי אזוי קראפאטקין און קראווטשינסקי זענען אנטלאפען

דעם 30-טען יולי פון יאהר 1876, נאך אלע נויטיגע און זעהר פערוויקעלטע צוגרייטונגען, האט מען קראפאטקין'ען ארויסגעכאפט פון מיליטערישען שפיטאל און אוועקגעפיהרט. די זאך איז צוגעגאנגען אזוי.

קראפאטקין האט זיך שפאצירט אויפ'ן הויף פון שפיטאל אנגעטון אין א כאלאט און שטעקשיך. אין דעם הויז געגענאיבער דעם שפיטאל האט מען בעדונגען א וואוינונג, און דארטען האט זיך בעפונען א פידעל-שפילער. אין דעם טאג און שעה, וואס איז בעשטימט געווארען צו בעפרייען קראפאטקינען, האט דער פידלער אנגעהויבען שפילען, אום אפצוציהען די אויפמערקזאמקייט פון די וואך-סאלדאטען, וואס זענען געשטאנען ביים אפטרעטען פון שפיטאל.

באלד, ווי מען האט קראפאטקינען [illegible] פיהרט, האט דער פידעל-שפילער פערלאזען די וואוינונג, פאר וועלכער מען האט בעצאהלט פאראויס. אום עס זאלען נישט זיין ארום שפיטאל קיין פורמאנעס מיט דראזשקעס, האט מען זיי אין דער גאנצער געגענט באלד געדונגען, ווי נאר זיי האבען זיך ערגעץ-וואו אפגעשטעלט. מיט דעם זענען געווען בעשעפטיגט עטליכע מענשען, אונטער דער אנפיהרערשאפט פון אהרן זונדעלעוויטש. איך בין אויך געווען איינער פון זיי.

צו דער בעשטימטער מינוט איז צום טויער צוגעפאהרען די דראזשקע, אין וועלכען ס'איז געווען איינגעשפאנט „בארבאר“. אין דראזשקע זענען געזעסן ד"ר וועימאר און אנ'עלעגאנט געקליידעטע דאמע, די דאמע, וועלכע האט געהייסען יעליזאוועטא פעטראוונא דודבאוויג, ארויס פון דראזשקע איז דורכגעגאנגען די לאנגע אלייע פון הויף, איז ארויס דורך דעם הינטערשטען טויער אויפ'ן גאס, האט גענומען א דראזשקע און איז אוועקגעפאהרען אהיים. וועימאר איז געבליבען ווארטען.

מיטאמאל איז קראפאטקין צוגעקומען נאהענט צום טויער און האט זיך א ווארף געטון אין דראזשקע. וועימאר האט א יאג געטאן דעם פערד, און קראפאטקין האט ארויסגעווארפען אויף זיך א צוגעגרייטע מיליטערישע אוניפארם און א היטעל מיט א קאקארדע. דאס אלץ איז אפגעטאן געווארען אזוי בליץ-שנעל און אומגעריכט, אז די וואך-סאלדאטען האבען נישט בעוויזען צו קומען צו זיך, ווען זיי האבען גענומען קלאפען טרעוואגע, איז שוין געווען צו שפעט.

„בארבאר“ האט צוגעפאהרען קראפאטקינ'ען און וועימאר'ען ביז [illegible] סקי פראספעקט. דארטען זענען זיי ארויס און האבען זיך אריינגעזעצט אין א קארעטע, וואס מען האט אפריהער געדונגען, און וואס האט אויף זיי געווארט אויף גאטשארנע גאס. „בארבאר“, וואס איז שוין איצט געטריבען געווארען פון בערימטען רעוואלוציאנער באראניקאוו'ען, איז צוגעפאהרען צום וואקזאל. דארטען האבען שוין געווארט צוויי מיידלעך. זיי האבען זיך אריינגעזעצט אין דראזשקע און „בארבאר“ האט זיי אוועקגעפיהרט הינטער'ן שטאט, צו וועימאר'ס דאטשע (זומער-הויז).

ווען וועימאר און קראפאטקין זענען ענדליך געקומען צופאהרען אהין אין דער געדונגענער קארעטע, האט דער דאקטאר די ערשטע זאך זיך א ווארף געטאן קושען און האלזען דעם פערד „בארבאר“. דאס איז געווען די ערשטע רעוואלוציאנערע העלדישקייט פון דעם פארטיי-פערד.

אין הערבסט פון יאהר 1877 האט קויאטקאווסקי אוועקגעפיהרט „בארבאר'ען“ קיין מאסקווע, וואו מען האט געוואלט בעפרייען אנ'ארעסטירטען רעוואלוציאנער, אבער די אונטערנעמונג איז נישט געלונגען, און מען האט „בארבאר'ען“ ווידער געבראכט קיין פעטערבורג.

דעם 17-טען אפריל פון יאהר 1878 האט מען אויף „בארבאר'ען“ ארויסגעפיהרט פון קאלאטינער תפיסה דעם בערימטען רעוואלוציאנער א. פרעסניאקאוו, וועלכער איז דארטען געזעסען ארעסטירט. פרעסניאקאוו איז דורכגעגאנגען דעם הויף צו דער קאנטאר, וואו ער האט זיך געדארפט זעהען מיט זיין מוטער. אבער פון הויף איז ער אנטלאפען אויף בארבאר'ען, וועלכער האט שוין אויף איהם געווארט.

דעם 4-טען אויגוסט פון יאהר 1878 האט „בארבאר“ זיך בעטייליגט אין דעם בערימטעסטען טעראריסטישען אקט פון יענער צייט. אין יענעם טאג, 11 א זייגער אינדערפריה, איז פאר די אויגען פון פאליציי און שפאצירענדע עולם געווארען דער הויפט פון די זשאנדארען, מעזענצאוו, דעם [illegible] קראווטשינסקי

קראווטשינסקי האט מיך בעקענט נאך פון מיין היים-שטאט ווילנע, וואו ער פלעגט זיך אפשטעלען אויף זיינע רייזעס. איך בין דעמאלט נאך געווען א שילער פון דער ווילנער רעאל-גימנאזיע.

איך האב זיך מיט איהם ווידער בעגעגענט אין פעטערבורג, אין אנהויב פון יאהר 1878. איך בין דעמאלט געקומען צופאהרען פון מאסקווע, צו קריגען רעוואלוציאנערע אויסגאבען, וועלכע זונדעלעוויטש האט געדארפט ברענגען פון אויסלאנד. ווארטענדיג אויף איהם, האב איך דערווייל געוואוינט אין הויז פון דעם בערימטען רוסישען שריפטשטעלער וולאדימיר קאראלענקא.

אין יענער צייט איז נאך קאראלענקא נישט געווען א שרייבער. ער האט זיך בעשעפטיגט מיט דורכקוקען קארעקטורען (פערריכטען פעהלערען, איידער עפעס ווערט אפגעדרוקט). קאראלענקא'ס גאנצע פאמיליע האט זיך מיט דעם פערנומען, און זיי האבען קוים אויסגעשלאגען פון דעם די נויטיגע לעבענס-הוצאות. זייער ארימקייט האט זיי אבער נישט געשטערט צו זיין גאסטפריינדליך. זיי האבען אויך נישט געפרעגט, וואס איך בין אנ'„אומלעגאלער“, ווען פאליציי זאל געווען מאכען אנ'אבלאווע אויף זייער הויז דעמאלט, וואלטען זיי צוליב מיר געקאנט שטארק ליידען. און איבערפאלען פון פאליציי זענען דעמאלט געווען אין רוסלאנד א זעהר אפטע ערשיינונג.

איינע פון די „קאנספיראטיווע קווארטירען“ (געהיימע רעוואלוציאנערע וואוינונגען), אין וועלכע „אומלעגאלע“ פלעגען זיך אין יענער צייט בעגעגענען, איז געווען די וואוינונג פון א טאלאנטפולער מאלערי'ן מיט'ן נאמען מאליאווסקאיא. איהר וואוינונג איז געווען אויפ'ן כאבאיקאלסקי פראספעקט. די איז געווען אנ'אויסגעצייכענטע פארטרעטען מאלערין, און זי איז שטענדיג געווען פערוואראכט מיט בעשטעלונגען פון רייכע מענשען. צו איהר פלעג איך אפט זיך טרעפען מיט קראווטשינסקי'ן.

(ווייטער קומט)

קונסט-אויסשטעלונג פון אסתר קארף
אין לאקאל פון „בני-ברית"

קיין לאדז איז געקומען פון פאריז די טא-לענטפולע קונסט-מאלערין אסתר קארף, וועלכע איז באקאנט מיט איהר מאלעריי אין די ברייטע קרייזן פון דער פאריזער קונסט-וועלט.

די עפענט דא אין לאדז אנ'אויסשטעלונג. ס'ווערן אויסגעשטעלט א גאנצע רייהע פייסאזשען. פארטרעטען און אנדערע מאלערייען.

די דערעפענונג פון דער אויסשטעלונג קומט פאר מיטוואך אין לאקאל פון „בני-ברית" פיעטריקאווער 90.

פון יודישען טעאטער אין „פילהארמאניע"

היינט, מאנטאג, ווערט געשפילט צום לעצ-טען מאל די שטארק אויסגענומענע פיעסע פון קאלמאנאוויטש „דער גולן" מיט שמחה באטאן אין דער הויפטראלע.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר
אוירען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)
טעל 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 11-1 און פון 2-3 נאכמ.

נעכטיגע רינג-קאמפען אין צירק

נעכטען האבען געקעמפט פאלגענדע פאר: 1) גראמאוו האט באזיגט אין דער 9. מינוט וויע-לאכ'ן. 2) דער קאמף ביעלעוויטש — קוואריאני איז געבליבען אונענטשידען. 3) דער דעצידירענ-דער קאמף קרויזער — פראהאסקא האט געהאט א טראגישען פערלויף. אין דער 42. מינוט האט פראהאסקא א קלאפ געטון קרויזער'ן אין האנד, אזוי, אז דער קאמף האט געמוזט איבערגעריסען ווערען. 4) אויבא האט באזיגט שטשערבינסקי'ן אין דער 5. מינוט. 5) גראבאווסקי האט באזיגט דעם דייטש בודרוס אין דער 25. מינוט דורך א דאפעל-נעלסאן.

היינט קעמפען:

1) קרויזער — גארקאוויענקא, 2) גראמאוו — בודרוס, 3) אויבא — טשאיא, 4) שטשערבינסקי — ביעליעוויטש (דעצידירענד), 5) גראבאווסקי — פראהאסקא (דעצידירשנד).

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער - שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8-2 און פון 5-9 אווענד.
באזונדערווארטע-צימער פאר פרויען.

ספארט-בעוועגונג

(ענדע פון 6-טע זייט).

נישט איינגעגעבען. דעם רעזולטאט, וועלכען וואלאשעוויטש האט ערצילט איז 6,8 סעקונדען (פוילישער רעקארד).

אין ווייט-שפרונג האט וואלאשעוויטש ערצילט 5 מעטער מיט 33 צענטימעטער.

ערפאלג און מיסערפאלגען פון פוילישע טעניס שפילער אין אויסלאנד

אין לעטלאנד זענען פארגעקומען די טעניס-מייסטערשאפטען און וועלכע ס'האבען זיך אויך בעטייליגט די פוילישע טעניס-שפילער. יעזשי סטא-לאראז האט אין די מענער-קאנקורענצען ערצילט די לעטלענדישע מייסטערשאפט. די פוילישע דו-ביעצקא האט אין פינאל פערשפילט אין דאפעלט שפיל האט סטאלאראז—דוביענסקא געליטען א מפלה.

אויך אין פאריז זענען פארגעקומען די פראנ-צויזישע מייסטערשאפטס-קאמפען, אין וועלכע ס'בע-טייליגען זיך פוילישע טעניס-שפילער: טלאטשינסקי האט געליטען א מפלה ביים פארשטעהער פון אויסטראליען. קאמפארט. די פוילישע מייסטערין יענדזשעיאווסקא האט פערשפילט צו שארווינקעל מיט 7:5 און 6:1.

פוסבאל אין אויסלאנד

פראנקרייך — אוועלס 1:1

באזעל — בערלין 1:1
גריכענלאנד — אונגארן 2:1
ספארטא — וויקטאריא-זשיזשקאוו 2:5

מארגענשטערן טורן- און ספארט-פעסט
קומט פאר דעם 10-טען יוני אויפ'ן ספארט-פלאץ אין „העלענאוו"

די טורן-פעסטען פון „מארגענשטערן", וועל-כע קומען פאר יעדעס יאהר אויפ'ן ספארט-פלאץ „העלענאוו" ווערען שטענדיג פערוואנדעלט אין א מאסען יום-טוב פון פוילישער דערציהונג. טויזענ-דער קומען זעהען די דערגרייכונגען פון מארגענשטערן אויפ'ן געביט פון גימנאסטיק און קער-פער-אויסבילדונג.

דער היי-יעהריגער טורן און ספארט-פעסט, וועלכער קומט פאר שבת, דעם 10. יוני אויפ'ן ספארט-פלאץ „העלענאוו" וועט איבערשטייגען אלעס וואס איז אין לאדז געווען געוויזען אויפ'ן גע-ביט פון גימנאסטיק. עס וועלען אויפטרעטען 400 ספארטלער, מענער און פרויען, און פארביגע קאסטיומען, וועלכע וועלען דעמאנסטרירען פרעכ-טיגע נומערען פון מאסען-איבונגען. די איבונגען וועלען בעגלייט ווערען פון בלאז-ארקעסטער פון דער געז. קולטור-ליגע.

שלאסעריי-ארבייטען,
ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען
מעטאל-בעארבייטונגען
מאשינען-טיילען
פירמע אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

א הערן-שניידער-געזעלען ווערט גע-זוכט פון זאפארט ביי F. Kujawski
ראקיטשינער גאס 51. 2827

א קוואליפיצירטער געזעלען צו מענער-בעשטעלט קען זיך מעלדען זשע-ראמסקיעגא 13, וו. 14. 2826

עס ווערט געזוכט א טיכטיגער פריזיער-ארבייטער פון זאפארט קילינ-סקיעגא 25. 2821

לאקאלען

א גרויסע שטוב מיט א קיך איז פון זאפארט אבצוגעבען אויף קאנסטאנטינער 13 צו ערפאהרען ביי ביאלער, פארטער.

Sklep spożywczy Pamsonowicza z ul. Brzezińskiej 25 został przeniesiony na ul. Sienkiewicza 52

איבערצוגעבען 2 גרויסע פראנט-צימערן און א קיך. מיט אלע בעקוועמ-ליכקייטען אויף קאמיענגא 9 ביי קאנסקער טעל. 175-88. 2798

פערשידענעס

ס'זענען פערלוירען 2 בלאנקא-וועקסלען צו 100 זל. צאהלבאר ד. 12/7 און 15/7 1933, אויסשטעלער מ. זיל-בערמאן, ארדרע מ. קאפעל, זשירא ח. ב. קרעל, וועלכע ווערען ערקלערט פאר אונגילטיג. ח. ב. קרעל, קאשטשעלנא 6

Zagubiony został kwit kaucyjny Elektrowni Łódzkiej na imię Ojzer B.rger, zam. przy ul. Zamenhofa 6. 2824

שייטלען
מיט פאריזער שריפטן
און פערטיגע שייטלען
ווערען ערשטקל. און
רעיעל אויסגעפיהרט
אויך אנדולאציע
ביי קערש,
סקוועראווא 15

לעכער צו וועש
י. נארדמאן
שרודמיעסקא 8.

די ביליגסטע קוועלע
און דער גרעסטער אויסוואהל פון
לייסטע-, סטיל-, אוואל-
ראהמען
צו פארהאנגען צו טאפעטען-לייסטען
נאר אין דער פאבריק פון
י. צווייליך, לאדז,
11 נארוטאוויטשא 11, אין הויף.
בעמערקונג: בעווייזט קיין פילשלען.

Dr. S. KANTOR
ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעהמט אן פון 8—2 נאכמ. און 4 — 9 אווענד.
זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

כ'מאך בעקאנט
מיינע געעהרטע קונדשאפט, ווי אויך די אלע, וועלכע מיין פירמע איז נאך נישט בעקאנט, אז צום קומענדען זומער-סעזאן האב איך פארגרעסערט א גרויסען אויס-וואהל פון פערשידענע
דאמען- און מענער-היטען
לויט די נייעסטע פאסאנער און מאדערנסטע קאלירען, גלייכצייטיג ווערט אנגענומען צו איבערפאסאנירען דאמען- און מענער-היטען פון גאר אלט אויף נייעליך נייע און שיין צו ביליגע פרייזען. אדרעס:
„פערדער"
זגערסקא 20.
לוטאמירסקא 2
און זגערסקא 7

א לאנגיעהריגער
מיליטער-בעאמטער
ערטיילט אייך עצות און אנווייזונגען פאר צוריקגעקומענע פון אויסלאנד וועלכע האבען צוליב וועלכע עס איז סיבות נישט דורכגעמאכט דאס מיליטער-דינסט. :-: ספעציאליסט אין שרייבען פון ביטעס פאר
איינציגע שפיליזערס
ב. מאן פיעטריקאווער **10**

כירורגישער קאבינעט
Dr. Szreiber
איז געווארען איבערגעטראגען אויף
Narutowicza № 9
tel. 122-95.
אפעראציעס, אפאטרונקעס, הילט ושילאקעס או"ח
הייל-אנשטאלט-פרייזען.

Dr. med.
Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוועכע - בעהאנד-לונג און ספעטשולע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 פריה און 4—8 אווענד,
זונטאג פון 9 - 1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען.

Poradnia
WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער.
קווארץ - לאמפע, עלעקטרישער הייל-קאבינעט.
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אוו. פון 11—4 נ"מ נעמט אן א פרוי-דאקטאר נאר קינדער און פרויען, זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמ.
בעזונדער ווארטע צימער פאר פרויען.
וויזיט 3 זל.

ויכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פער-גיפטונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט אראפ אין דעם פיס איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קנאכען ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעלע גומענע הייל-באנדאזשען בעזייטיגען זיכער דעם שווערסטען ברוך, אויך פאר הויקערס. ליינונגען ספעציעלע הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר שיפע קרומע פיס און פלאכ-פיס, ווי אויך קינסטליכע גומענע פיס. אמפפאנגס טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס ערוועגליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס - פראפעסארען: פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. ד"ר י. מארישלער, פראפ. דר בר. קיעראנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אוים הערצינסטען דאנק דעם ח' דיר. י' ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואולטשאנסקא 10 פאר בעפרייען מיך פון א שווערען ברוך, אויף וועלכען כ'האב אזוי שטארק געליטען און כ'בין 3 מאל געווען אפערירט.
(—) K.Hartman, fabrykant, Łódź, ul. Franciszkańska 34

DR. MED.
M. Glazer
הויט און וועגערישע קראנקהייטען
וואוינט יעצט אויף
ZACHODNIA 64
Telefon 185-49
נעהמט אן פון 12 ביז 2 און פון 7 ביז 8.30 אווענד. 1697
זונטאג און פייערטאג פון 10 ביז 12 מיטאג

לעטשניצע
זגערזשער 17
נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטן
פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אווגט.
וויזיט 3 זל.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 2—3 און פון 6.30 ביז 8 אווגט. זונטאג פון 10—1 בייטאג
אלע ארט אנאליזען.
פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט
11 בזשעזשינער 11
טעלעפאן 137-63
עס נעמען אן דאקטוירים ספעציאליסטען שיפמאן, וואלינסקי, שמיר-נעלד, קערשנער, שמער-לאווסקי, סלאבאדסקי, זאלצ-וואסער, איציקזאן, קרא-סאווסקי, יאקובזאן און דענטיסטין סטאראפאלסקא.
וויזיט 3 זל.

פאר'ן אינהאלט און טער מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנט-ווארטליך. די אדמיג. איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס געוועלט ווערן נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצואהלען פאר דעם אנאנס

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז - 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ - 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט, שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע 10 — 10 גר.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40 " " " " " 60— " " " " 4
נאכ'ן טעקסט—12 " " " " " 18— " " " "
ליסטער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

Ze wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman